

Sociaal Domein Maastricht Heuvelland Monitor

Toekomstagenda Individuele Voorzieningen

Gemeente Maastricht

Samenvatting

Voor u ligt de Monitor Toekomstagenda Sociaal Domein – Individuele voorzieningen over het hele jaar 2018. Deze monitor bevat gegevens over alle individuele voorzieningen van het sociaal domein die op indicatie zijn verstrekt in Maastricht. Het biedt daarmee inzicht in de gemeentelijke inzet om de individuele kracht van burgers te versterken en in de ondersteuning van mensen die tijdelijk of permanent geen regie over hun eigen leven kunnen voeren en/of een chronische beperking hebben.

Het gebruik van individuele voorzieningen

In 2017 en 2018 bedroeg het percentage Maastrichtse inwoners met ondersteuning afgerond 16% respectievelijk 17%. In totaal hebben in 2018 20.469 burgers een indicatie voor één of meerdere individuele voorzieningen ontvangen. Dit aantal is 3% gestegen ten opzichte van 2017.

Het aantal huishoudens met een indicatie in 2018 belooft 13.966. Dit is nagenoeg gelijk aan het aantal huishoudens dat in 2017 één of meerdere individuele voorzieningen ontving. In 2018 heeft 24% van de huishoudens die een indicatie hebben, een indicatie uit 2 of meer beleidspijlers (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, schuldhulpverlening of onderwijs). Dit is nauwelijks veranderd ten opzichte van 2017: toen ontving 23% van de huishoudens met een indicatie ondersteuning uit 2 of meer beleidspijlers.

De buurten met procentueel de meeste burgers met een voorziening zijn Pottenberg (35%) en Malpertuis (33%). Hier maakt ongeveer 1 op de 3 inwoners gebruik van een individuele voorziening. Dit gebruik ligt ook hoog in Caberg en Nazareth (beiden 30%) en Malberg (28%). In vergelijking tot 2017 liggen deze percentages 1 of 2 procentpunten hoger.

Op oudere leeftijd is de kans dat iemand een voorziening heeft groter dan op jongere leeftijd. Onder 75 tot 85-jarigen heeft ca. 39% van de burgers 1 of meer voorzieningen. Onder 85-plussers ligt dit percentage hoger: ca. 67%, ofwel iets meer dan 2 op de 3 burgers heeft een voorziening. Van de jeugdigen van 4 t/m 17 jaar heeft ongeveer 1 op de 5 een indicatie.

Ontwikkeling in het gebruik van individuele voorzieningen

Ten opzichte van 2017 is het aantal jeugdigen met jeugdhulp in Maastricht licht gestegen met 1,6%. Hiermee lijkt de stijging sinds de decentralisatie in 2015 iets af te vlakken. Sinds 2015 zien we, ook landelijk, al een stijging in het aantal jongeren waarvoor hulp wordt ingezet. Aangenomen wordt dat dit komt doordat gemeenten de hulp dichter bij de jongere organiseren, waardoor problematiek eerder wordt gezien en opgepakt. Maar het betekent ook dat de uitstroom achterblijft bij de instroom. Dus blijkbaar wordt de jongere ook langer in hulp gehouden en is afschalen naar voorliggende voorzieningen soms nog lastig.

Het aantal kinderen in het speciaal onderwijs is min of meer stabiel, met wat lichte fluctuaties. Dit is gelijk aan het landelijke beeld. Het aantal kinderen in het leerlingenvervoer is vanaf het 2e kwartaal 2017 toegenomen. Deze toename is grotendeels een gevolg van een verhuizing van een school voor speciaal basisonderwijs (SBO) van Maastricht West naar Maastricht Oost.

In 2018 is het aantal inwoners een indicatie voor ondersteuning vanuit de Wmo met ruim 5% gestegen ten opzichte van 2017. Het hoofdarrangement Begeleiding-Individueel kent de sterkste stijging tussen de jaren 2017 en 2018; namelijk 20%¹. Naast de toename van het aantal cliënten vindt tevens een beweging plaats richting meer uren/dagdelen en/of zwaardere complexiteit. De grootste relatieve dalingen in het aantal cliënten vindt plaats bij de arrangementen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.

Het bijstandsvolume is in 2018 gedaald: eind 2018 hebben 4% minder inwoners een bijstandsuitkering ontvangen dan begin 2017; voor de IOAZ/W ligt de daling op 9%. Burgers in de

¹ Betreft de procentuele verandering van het arrangement begeleiding individueel laag en het arrangement individueel hoog gezamenlijk.

leeftijd van 27 tot 45 jaar profiteren het meeste van de gunstige arbeidsmarkt op dit moment. Het beroep op de bijzondere bijstand, zowel eenmalig als periodiek, is 19% toegenomen. In de eenmalige bijzondere bijstand zijn ook alle declaratieregelingen opgenomen. De ingezette beleidslijn om het non-gebruik van regelingen tegen te gaan heeft geresulteerd in een groter aantal aanvragen. Het aantal burgers dat gebruik maakt van een of andere vorm van schuldhulpverlening is ten opzichte van 2017 toegenomen met 4%.

In 2018 hebben ca 4.100 cliënten een re-integratie-instrument benut. Ten opzichte van 2017 is dit een stijging, wat betekent dat meer cliënten zijn geactiveerd. Het aantal plaatsingen bij werkgevers is met 14% toegenomen: bij een licht dalend cliëntenbestand is het aantal plaatsingen gestegen van 878 in 2017 naar 1.002 in 2018.

Financiën

Naar aanleiding van de tekorten in 2017, veroorzaakt door dalende rijksinkomsten en stijgende lasten, heeft een bijstelling van de begroting plaatsgevonden in 2018 om deze tekorten te compenseren. Aanvullend is er een bedrag van -€ 3,5 mln opgenomen in de begroting voor te realiseren besparingen of additionele inkomsten.

Het totale budget voor de individuele voorzieningen sociaal domein (Jeugd, Wmo, Participatie en Onderwijs²) bedraagt voor 2018 € 181,8 mln³. Ten opzichte van dit budget is een meevaller gerealiseerd van € 2,3 mln. Dit resultaat bestaat uit een negatief resultaat van respectievelijk €0,3 mln op onderwijs en €1,4 mln op jeugd en een positief resultaat van respectievelijk €1,3 mln op participatie en €2,6 mln op de Wmo. Het totaalresultaat van € 2,3 mln bestaat voor €1,5 mln uit incidentele meevallers uit voorgaande jaren.

² De individuele voorzieningen voor onderwijs betreffen de deelname aan het speciaal onderwijs en leerlingenvervoer.

³ Budget bijzondere bijstand en schuldhulpverlening is niet inbegrepen, omdat deze kosten deel uitmaken van het totaal budget armoedebeleid waardoor deze voorzieningen niet gescheiden zijn uit te splitsen in de begroting. Het budget Jeugd en Wmo 2018 is inclusief de naar aanleiding van de tekorten 2017 bijgestelde begroting.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Inleiding	6
Visie op het sociale domein	6
Lokale aanpak	6
Doorontwikkeling van de monitor	8
Leeswijzer	8
2. Totaaloverzicht individuele voorzieningen sociaal domein	9
2.1 Indicaties individuele voorzieningen	9
2.2 Samenloop ondersteuning sociaal domein	11
2.3 Financiën individuele voorzieningen sociaal domein	13
3. Jeugd.....	13
3.1 Inzet jeugdhulp.....	13
3.2 Verwijzers Jeugdhulp	16
3.3 Gedwongen kader	17
3.4 Wachtlijsten Jeugdhulp	17
3.5 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep	18
3.6 Financiën Jeugdhulp	19
4. Onderwijs	20
4.1 Speciaal onderwijs en inzet leerlingenvervoer	20
4.2 Klachten, bezwaar en beroep.....	21
4.3 Financiën Leerlingenvervoer	22
5. Wmo	22
5.1 Individuele voorzieningen Wmo.....	22
5.2 Beschermd Wonen.....	25
5.3 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep	26
5.4 Moties en Toezeggingen	27
5.4.1 Motie Doorlooptijden Wmo.....	27
5.4.2 Toezegging cijfers Veilig Thuis Zuid-Limburg.....	28
5.5 Financiën Wmo	30
6. Participatiewet	31
6.1 Participatiewet totaal	31
6.2 Inwoners met Participatie	33
6.3 Levensonderhoud	34
6.4 Werk	34
6.5 Bijzondere Bijstand	37
6.6 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep	38
6.7 Financiën Participatiewet	39
7. Schuldhulpverlening	40

7.1 Gebruik schuldhulpverlening	40
7.2 Financiën	41

1. Inleiding

Voor u ligt de Monitor Toekomstagenda Sociaal Domein, Individuele Voorzieningen over het hele jaar 2018.

Visie op het sociale domein

In de Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht Heuvelland 2022 hebben Maastricht en de Heuvelland gemeenten hun droom voor de inwoners van Maastricht-Heuvelland in 2022 verwoord:

Wij willen dat in 2022 iedere inwoners in Maastricht-Heuvelland zich onderdeel voelt van een sociaal netwerk: hij weet dat hij niet alleen is en een beroep kan doen op mensen in zijn omgeving. Andersom kunnen anderen ook om zijn raad of hulp vragen.

Onze jonge inwoners gaan naar school en werken vanuit hun talenten aan hun ontwikkeling. De volwassen inwoners zijn zoveel mogelijk economisch zelfstanding en werken naar vermogen. Of mensen zijn met pensioen en zijn vrijwillig actief.

Inwoners hebben regie over hun eigen leven. Producten, diensten, protocollen en regels zijn niet langer leidend maar het denken in oplossingen. Professionals hebben ruimte om, waar nodig, ondersteuning te bieden op maat.

Deze ambitie is vertaald in vier doelstellingen:

1. De individuele kracht in de samenleving wordt versterkt;
2. De collectieve kracht in de samenleving wordt versterkt;
3. Burger en zijn directe omgeving staan centraal en niet het systeem;
4. We blijven mensen ondersteunen die tijdelijk of permanent geen regie over hun eigen leven kunnen voeren en/of een chronische beperking hebben.

Op verschillende manieren wordt gewerkt aan de realisatie van de ambitie van de Toekomstagenda:

- Op de schaal van Maastricht Heuvelland via reguliere, regionale samenwerking bij beleid en uitvoering. Denk daarbij aan de reguliere beleidsoverleggen en aan Sociale Zaken Maastricht Heuvelland.
- Daarnaast is door Maastricht en de Heuvellandgemeenten een aantal gezamenlijke projecten gestart. Deze zijn gericht op innovatie, integraal werken en dragen bij aan minimaal twee van de vier doelstellingen van de toekomstagenda. Het betreft bijvoorbeeld passend onderwijs en de ontwikkeling van algemeen toegankelijke dagbesteding. Deze projecten zijn samengevat in het [Actieplan Toekomstagenda 2018-2019](#).
- Voor jeugd wordt op Zuid-Limburgse schaal samengewerkt. Onlangs is het meerjarig beleidsplan Jeugd voor Zuid-Limburg herijkt. Dit wordt in de informatieronde van 18 juni aanstaande aan de Raad voorgelegd.
- Op lokaal niveau heeft de realisatie van de ambities van de toekomstagenda een impuls gekregen via het coalitieakkoord. Er zijn diverse ontwikkelingen in gang gezet die wezenlijk zullen bijdragen aan de gewenste resultaten. Hieronder worden deze kort samengevat.

Lokale aanpak

De lokale aanpak bestaat uit een breed palet aan activiteiten en maatregelen. De begroting 2019 biedt een overzicht. Hieronder benoemen we enkele speerpunten uit de aanpak.

Begin 2019 is gestart met de 50-gezinnen aanpak. Met deze aanpak wordt vanuit het concept positieve gezondheid invulling gegeven aan de werkwijze 1Gezin1Plan1Regisseur en de ontschotting van gemeentelijke middelen. Samen met de huishoudens wordt een maatwerkplan

opgesteld waarbij hun behoeften uitgangspunt zijn. Gezien de wens om deze aanpak vervolgens breder in te zetten in het sociale domein krijgt het leren van en reflecteren op de aanpak van deze eerste 50 gezinnen uitdrukkelijk aandacht. Na de zomer volgt een raadsinformatiebrief over de voortgang en de ervaringen.

Sinds 16 mei jongstleden is de organisatie van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland gekanteld naar gebiedsgerichte, integrale teams. De indeling van deze teams en de gebiedsindeling van de sociale teams in de wijken zijn op elkaar afgestemd. De nieuwe gebiedsgerichte teams bestaan uit consultants Jeugd, Wmo, Participatie en consultants Leerplicht en VSV die intensief samenwerken als meervoudige problematiek bij een burger daarom vraagt. Wat enkelvoudig kan worden opgepakt, wordt enkelvoudig geregeld. [Kanteling werkwijze SZMH](#)

De pilot Blauwe Zorg in de Wijk is vanwege de veelbelovende resultaten in 2019 gecontinueerd. De samenwerkende partners beogen een beweging in gang te zetten die leidt tot meer gezondheid en kwaliteit van leven in de vier pilot-wijken Wittenvrouwenveld, Wyckerpoort, Nazareth en Limmel. Door veel meer uit te gaan van de wensen en behoeften van de burgers, professionals de ruimte te bieden om maatwerk te leveren en het virtueel ontschotten van financiële budgetten. [Voortzetting Blauwe zorg in de wijk](#)

Onlangs, op 15 april jongstleden, is formeel gestart met de Krachtenbundeling. Dit is een proef om zorg en welzijn in de wijk beter te organiseren, tegen lagere kosten én met een betere gezondheid als gevolg. De gemeente, welzijnsorganisaties en zorgaanbieders vormen samen een nieuw team in Malberg, Oud-Caberg, Boschpoort en Bosscherveld. Dit team gaat de inwoners met een ondersteuningsvraag op maat helpen. Zij doen dit op basis van de principes van positieve gezondheid en op basis van wat ze in de Blauwe Zorg geleerd hebben. Het verschil met Blauwe Zorg is dat de gemeente en zorgaanbieders samen de indicatie stellen. Andere zorgverleners, zoals de huisarts, zorgknooppunten op scholen en de wijkagent, staan in directe verbinding met het team. Zo biedt het team begeleiding op de verschillende leefgebieden; wonen, leren, werken, en vrije tijd. [Proef krachtenbundeling: Organisaties bundelen krachten voor verandering in zorg](#)

De ketenaanpak re-integratie wordt verder geoptimaliseerd. We richten de keten zo in dat zodra een burger zich bij Sociale Zaken Maastricht Heuvelland meldt, hij of zij instapt in een doorlopend traject van activiteiten om weer naar vermogen volwaardig te participeren in de samenleving. Zelfredzaamheid is daarbij waardevol, maar niet altijd vanzelfsprekend. In de eerste plaats gaat het om werk en economische zelfstandigheid, maar wanneer dat (nog) niet mogelijk is, wordt ingezet op andere vormen van participatie naar vermogen. Maatwerk staat voorop.

De aanpak rondom armoede wordt, conform het coalitieakkoord, geactualiseerd. Daartoe heeft Movisie, een landelijk kennisinstituut, onderzoek gedaan naar de oorzaken van armoede en schulden in Maastricht, alsook hoe de gemeente haar beleid daarvoor effectiever kan maken. Op 15 april jongstleden was er een drukbezocht stadsgesprek over armoede en schulden waar burgers en organisaties konden meepraten over de aanpak van armoede en schulden in de stad. In de herfst zal de herziene aanpak aan de raad worden gepresenteerd. [De stad praat mee over armoede en schulden](#)

Om invulling te geven aan de opgave passend onderwijs zijn afstemming en afspraken nodig tussen onderwijs, zorg en gemeente. De knooppunten op scholen en kindcentra zijn het instrument om de uitvoering tussen deze partners 'te verknopen'. Hierbij worden scholen en kindcentra als vind- en werkplaats gezien; partners nemen vanuit het knooppunt op school/kindcentrum een gemandateerd besluit om ondersteuning in te zetten. Om een integrale aanpak mogelijk te maken wordt ook hierbij gewerkt conform de werkwijze 1Gezin1Plan1Regisseur.

Ter versterking van de collectieve kracht in de samenleving wordt onder meer ingezet op het aanbieden van algemeen toegankelijke dagbesteding. De ervaringen vanuit zowel de proef

algemeen toegankelijke voorzieningen Noordwest als het sociaal investeringsfonds laten zien dat het zinvol is om vormen van dagbesteding van indicatie naar vrij toegankelijk te maken.

Het stimuleren van maatschappelijke participatie door vrijwillige inzet heeft de afgelopen jaren vorm gekregen in een vernieuwd vrijwilligersbeleid. Deze ontwikkeling is nog in volle gang. In 2018 is ingezet op het versterken van de verbinding tussen actieve bewoners en vrijwilligersorganisaties door het organiseren van bijeenkomsten en workshops, het verbeteren en uitbreiden van de informatieve en stimulerende kracht van de website MaastrichtDoet.nl maar ook van de verbinding tussen vrijwilligersorganisaties en potentiële vrijwilligers die daar een soort vacaturebank vinden. [Maastricht doet](#)

Deze ontwikkeling wordt in 2019 verder doorgezet en ook andere vormen van vrijwilligersondersteuning worden uitgewerkt en geïmplementeerd.

Uit de evaluatie van de verordening zijn een aantal opdrachten voortgekomen waaronder het aanscherpen van de toetsingscriteria en het onderzoeken in hoeverre een buurtgerichte aanpak in de subsidiëring van vrijwilligersorganisaties vorm gegeven zou kunnen worden. Dit zal de komende tijd stapsgewijs uitgewerkt worden in een verdere doorontwikkeling van de huidige subsidievormen en beoordelingswijzen. Voor zover nodig zal de verordening daarop worden aangepast.

Doorontwikkeling van de monitor

Deze Monitor Toekomstagenda Sociaal Domein bevat gegevens over alle individuele voorzieningen van het Sociaal Domein in Maastricht. Het biedt daarmee inzicht in de gemeentelijke inzet om de individuele kracht van burgers te versterken en in de ondersteuning van mensen die tijdelijk of permanent geen regie over hun eigen leven kunnen voeren en/of een chronische beperking hebben.

Gezien de doelstelling om ook de collectieve kracht van de samenleving te versterken, is gestart met de uitbreiding van de monitor met informatie over de inzet van collectieve en algemene voorzieningen. De doorontwikkeling van de monitor is in volle gang. De intentie is om bij de monitor over de eerste helft van 2019 enige informatie over algemene voorzieningen op te nemen. Deze volgende rapportage wordt in oktober aanstaande, enkele weken voor de begrotingsbesprekingen, aan de raad voorgelegd. Voor die editie van de monitor zal ook getracht worden om eerste versies op te nemen van de nieuwe indicatoren die momenteel in overleg met de commissie BBV worden ontwikkeld.

Belangrijk is om te melden dat de cijfers in deze rapportage afwijken van de cijfers die zijn opgenomen in de raadsrapportage die in september 2018 is gepresenteerd. In de vorige rapportage zijn namelijk alleen de cijfers over het eerste half jaar van 2017 en het eerste half jaar van 2018 opgenomen. De cijfers in de nu voorliggende rapportage betreffen heel 2017 en heel 2018. Daarnaast kan het voorkomen dat de jaartotalen over 2017 enigszins afwijken van de jaartotalen 2017 die in maart 2018 zijn gepresenteerd in de raadsrapportage over heel 2017. Dit heeft te maken met verbeteringen in de definities en datakwaliteit. Deze veranderingen hebben we met terugwerkende kracht doorgevoerd, zodat de cijfers over 2017 en 2018 in deze editie van de raadsrapportage in ieder geval vergelijkbaar zijn.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk krijgt u eerst een totaaloverzicht van het Sociaal Domein en de samenloop tussen de verschillende beleidspijlers. De hoofdstukken 2 tot en met 6 starten ieder met een collage van verhalen van burgers die gebruik maken van de individuele voorzieningen en van activiteiten die de gemeente onderneemt rondom die voorzieningen. De impact en het werk in het sociale domein zijn immers niet alleen in cijfers te vervatten.

In het tweede hoofdstuk wordt Jeugd en in het derde hoofdstuk worden speciaal onderwijs en leerlingenvervoer behandeld. Hoofdstuk 4 betreft de Wmo en hoofdstuk 5 de Participatiewet inclusief bijzondere bijstand. Hoofdstuk 6 gaat in op schuldhulpverlening.

In januari zijn twee moties aangenomen, waarin wordt gevraagd om de informatie in de raadsrapportage monitor sociaal domein uit te breiden met cijfers over wachttijden bij de Wmo en Jeugd. In deze rapportage is deze informatie, voor zover momenteel reeds beschikbaar, opgenomen. Daarnaast zijn conform toezegging van de portefeuillehouder in deze rapportage ook enige cijfers opgenomen over Veilig Thuis.

2. Totaaloverzicht individuele voorzieningen sociaal domein

2.1 Indicaties individuele voorzieningen

In 2017 en 2018 bedroeg het percentage Maastrichtse inwoners met ondersteuning afgerond 16% respectievelijk 17%.

Volgens de registratiesystemen hebben in 2018 in totaal 20.469 unieke cliënten een indicatie voor één of meerdere individuele voorzieningen ontvangen. Dit aantal is 3% gestegen ten opzichte van 2017. Niet iedereen die een indicatie heeft, maakt ook daadwerkelijk gebruik van zorg, waardoor het aantal cliënten dat daadwerkelijk ondersteuning krijgt iets lager zal liggen. Het aantal huishoudens met een indicatie in 2018 belooft 13.966. Dit is nagenoeg gelijk aan het aantal huishoudens dat in 2017 één of meerdere individuele voorzieningen ontving.

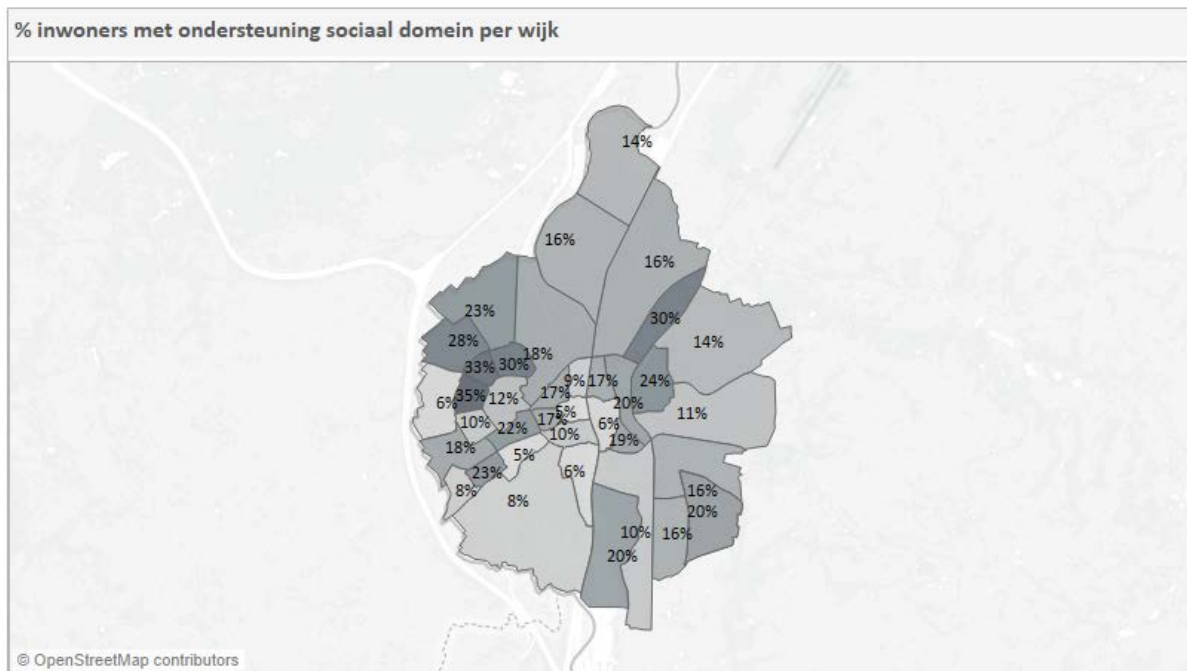
De buurten met procentueel de meeste cliënten zijn Pottenberg (35%) en Malpertuis (33%). Hier maken ongeveer 1 op de 3 inwoners gebruik van een individuele voorziening. Dit gebruik ligt ook hoog in Caberg en Nazareth (beiden 30%) en Malberg (28%). In Wittevrouwenveld ligt dit percentage op 24%. In Campagne, Oud Caberg/Lanakerveld en Mariaberg speelt dit bij 23% van de inwoners. In vergelijking tot 2017 liggen deze percentages 1 of 2 procentpunten hoger. Het betreft dezelfde wijken.

Op oudere leeftijd is de kans dat iemand een voorziening heeft groter dan op jongere leeftijd. Onder 75- tot 85-jarigen heeft ca. 39% van de burgers 1 of meer voorzieningen. Onder 85-plussers ligt dit percentage hoger: ca. 67%, ofwel iets meer dan 2 op de 3 burgers heeft een voorziening. Van de jeugdigen van 4 t/m 17 jaar heeft ongeveer 1 op de 5 een indicatie.

Het aandeel cliënten met een PGB in het totaal aantal cliënten neemt in 2018 af van 13% in 2017 naar 11% in 2018.

% inwoners met ondersteuning sociaal domein		
gemeente	2017	2018
Maastricht	16,2%	16,6%

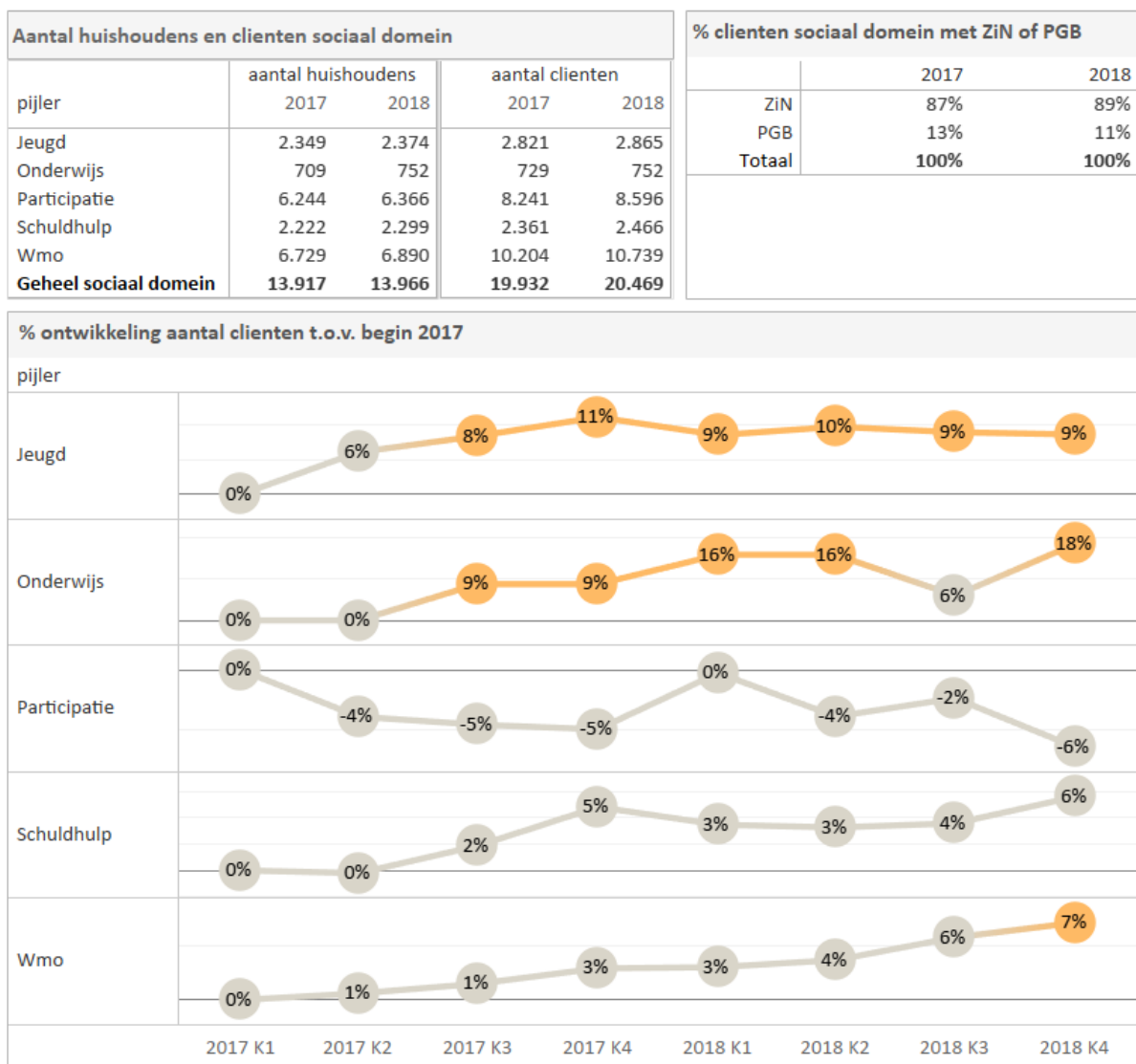
% inwoners met ondersteuning sociaal domein per leeftijdscategorie	
	2018
% cliënten 0 t/m 3 jaar	8%
% cliënten 4 t/m 11 jaar	20%
% cliënten 12 t/m 17 jaar	21%
% cliënten 18 t/m 22 jaar	5%
% cliënten 23 t/m 44 jaar	11%
% cliënten 45 t/m 66 jaar	17%
% cliënten 67 t/m 74 jaar	18%
% cliënten 75 t/m 84 jaar	39%
% cliënten 85 en ouder	67%

De ontwikkeling van de afgegeven indicaties voor de individuele voorzieningen over de kwartalen van 2017 en 2018 toont dat:

- De toename van de jeugdindicaties lijkt te stabiliseren op 9% boven het niveau van het eerste kwartaal van 2017. Toen is de nieuwe arrangementensystematiek ingevoerd;
- Bij de participatiewet is sprake van een voornamelijk dalende trend;
- De Wmo toont een gestage, voortdurende toename. Het aantal cliënten met een indicatie ligt in het vierde kwartaal 2018 7% hoger dan in het eerste kwartaal in 2017.
- De toename van schulphulpverlening leek zich sinds het eerste kwartaal 2018 enigszins te stabiliseren, maar toont in kwartaal 4 van 2018 een verdere stijging.
- De onderwijsindicaties vertonen, net als de jeugdindicaties, een stijgende ontwikkeling. De toename is echter sterker dan bij jeugd. In 2018 ligt het aantal cliënten met een indicatie in drie kwartalen 16% tot 18% boven het niveau van het eerste kwartaal van 2017. Met overigens een mogelijk incidentele dip in het derde kwartaal van 2018.

De ontwikkeling van het aantal cliënten met een indicatie geeft een eerste globale indruk, maar er kunnen nog geen zwaarwegende conclusies aan worden verbonden (de cijfers betreffen 2 jaren). Sommige veranderingen in de aantallen kunnen incidenteel van aard zijn en mogelijk seizoensgebonden. Zo heeft bij veel organisaties het wegwerken van administratieve achterstanden in het laatste kwartaal van het jaar aandacht vanwege de jaarafsluiting. Hierdoor is in die kwartalen vaak een administratieve toename van het aantal cliënten zichtbaar.

Voetnoten:

1. In de totaal tabel zijn de unieke cliënten per regel opgenomen. De totalen per regel dienen niet verticaal opgeteld te worden. Immers, cliënten kunnen gedurende het jaar meerdere voorzieningen/arrangementen ontvangen hebben. Het totaal aantal cliënten onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke cliënten gedurende het jaar.
2. Bij aantal huishoudens en cliënten met voorziening vanuit Participatiewet: deze cijfers geven het totale aantal unieke huishoudens of cliënten weer dat in 2018 één of meer voorzieningen vanuit deze pijler heeft ontvangen. Dit aantal ligt hoger dan het aantal bijstandsgerechtigden (zie hiervoor hoofdstuk 5). Een huishouden of burger kan namelijk ook incidenteel een beroep doen op de bijzondere bijstand, zonder een bijstandsuitkering te ontvangen. Deze burgers zijn in deze totaal telling meegenomen.
3. Bij aantal huishoudens en cliënten jeugd: dit is inclusief jeugdigen waarvoor de gemeente Maastricht een zorgplicht heeft, maar tijdelijk buiten Maastricht verblijven, bijvoorbeeld bij een pleeggezin.

2.2 Samenloop ondersteuning sociaal domein

In 2018 heeft 24% van de huishoudens die een indicatie hebben, een indicatie uit twee of meer beleidspijlers (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, schuldhulpverlening of onderwijs). Dit is nauwelijks toegenomen ten opzichte van 2017: toen ontving 23% van de huishoudens met een indicatie ondersteuning uit twee of meer beleidspijlers. De 50-gezinnen aanpak richt zich op deze gezinnen met meervoudige ondersteuning.

Onderstaande tabel toont voorts de meest voorkomende⁴ samenloop van voorzieningen uit de verschillende pijlers (Wmo, participatie, jeugd, onderwijs, schuldhulp).

⁴ Alleen samenloop getoond van combinaties van voorzieningen met minimaal 100 huishoudens.

Samenloop aantal pijlers huishoudens totaal		
Samenloop aantal pijlers	2017	2018
1 pijler	77%	76%
2 pijlers	19%	19%
3 pijlers	3%	4%
4 of 5 pijlers	1%	1%
Totaal	100%	100%

Samenloop pijlers huishoudens jeugd/volwassenen en huishoudens ouderen op peildatum 31-12-2018				
Samenloop aantal pijlers	Samenloop Pijler Huishouden		% huishoudens	
			Jeugd/Volwassenen	Ouderen
1 pijler	Wmo		17,03%	82,10%
	Participatie		28,13%	0,59%
	Schuldhelp		11,94%	1,68%
	Jeugd		11,38%	
	Onderwijs		1,21%	
	Subtotaal		69,69%	84,36%
2 pijlers	Participatie Wmo		14,68%	13,61%
	Schuldhelp Participatie		3,42%	0,02%
	Participatie Jeugd		2,03%	
	Onderwijs Jeugd		1,87%	
	Wmo Jeugd		0,86%	0,37%
	Schuldhelp Wmo		0,48%	0,39%
	Onderwijs Participatie		0,26%	
	Schuldhelp Jeugd		0,25%	
	Onderwijs Wmo		0,23%	0,07%
	Onderwijs Schuldhelp		0,03%	
	Subtotaal		24,13%	14,48%
3 pijlers	Schuldhelp Participatie Wmo		1,59%	0,42%
	Participatie Wmo Jeugd		1,18%	0,39%
	Onderwijs Participatie Jeugd		0,64%	
	Onderwijs Wmo Jeugd		0,59%	0,10%
	Schuldhelp Participatie Jeugd		0,58%	0,05%
	Onderwijs Participatie Wmo		0,24%	0,12%
	Schuldhelp Wmo Jeugd		0,09%	
	Onderwijs Schuldhelp Participatie		0,08%	
	Onderwijs Schuldhelp Jeugd		0,05%	
	Subtotaal		5,05%	1,09%
4 of 5 pijlers	Onderwijs Participatie Wmo Jeugd		0,55%	0,05%
	Schuldhelp Participatie Wmo Jeugd		0,25%	
	Onderwijs Schuldhelp Participatie Jeugd		0,17%	
	Onderwijs Schuldhelp Participatie Wmo Jeugd		0,09%	0,02%
	Onderwijs Schuldhelp Wmo Jeugd		0,05%	
	Onderwijs Schuldhelp Participatie Wmo		0,02%	
	Subtotaal		1,14%	0,07%
Totaal			100,00%	100,00%

De huishoudens bestaande uit ouderen hebben vooral ondersteuning vanuit één pijler: de Wmo. Het betreft 82% van de huishoudens (peildatum 31 december 2018). Ofwel: meer dan 4 op de 5 van deze huishoudens. De huishoudens met ouderen die meer dan één voorziening ontvangen, combineren meestal een Wmo voorziening met een voorziening vanuit de Participatiewet. Op 31 december 2018 betrof dit afgerond 14% van de huishoudens.

Bij de huishoudens bestaande uit jeugdigen en/of volwassenen komt ondersteuning uit de pijler Participatie het meest voor: 28% van deze huishoudens ontvangt een voorziening vanuit de Participatiewet op 31 december 2018. Verreweg de meest voorkomende samenloop van ondersteuning uit meerdere pijlers betreft ook voor deze huishoudens de combinatie Wmo en

Participatie: afgerond 15% van de huishoudens. Circa 6% van de huishoudens met jeugd en/of volwassenen combineert voorzieningen uit meer dan twee pijlers.

2.3 Financiën individuele voorzieningen sociaal domein

Jaarbedragen in mln.	2017			2018 prognose			2018		
	Begroting	Realisatie	Resultaat	Begroting	Prognose	Verwacht resultaat	Begroting	Realisatie	Resultaat
Jeugd	25,6	34,2	-8,6	32,8	34,9	-2,1	32,8	34,2	-1,4
Onderwijs	0,6	0,8	-0,2	0,6	0,9	-0,4	0,6	0,9	-0,3
Wmo	60,4	64,9	-4,4	68,3	66,3	2,0	68,6	66,0	2,6
Participatie (I-deel en W-deel)	88,8	82,3	6,5	80,5	80,7	-0,3	82,8	81,5	1,3
Draaiknoppen				-3,5	-3,5	-	-3,1	-3,1	-
Totaal lasten sociaal domein individuele voorzieningen	175,4	182,2	-6,7	178,7	179,3	-0,8	181,8	179,5	2,3**

* Budget bijzondere bijstand en schuldhulpverlening zijn niet opgenomen in dit overzicht

** Door afronding naar miljoenen euro's bij de afzonderlijke pijlers, telt het totaal niet op tot €2,3 mln.

Naar aanleiding van de tekorten in 2017, veroorzaakt door dalende rijksinkomsten en stijgende lasten, heeft een bijstelling van de begroting plaatsgevonden in 2018 om deze tekorten te compenseren. Aanvullend is er een bedrag van -€ 3,5 mln opgenomen in de begroting voor de te realiseren besparingen of additionele inkomsten.

Rekening houdend met voorgenoemde bijstelling van de begroting bedraagt het totale budget 2018 voor de individuele voorzieningen sociaal domein (Jeugd, WMO, Participatie en Leerlingenvervoer inclusief draaiknoppen) € 181,8 mln.

Ten opzichte van dit budget is een meevaller gerealiseerd van € 2,3 mln. Dit resultaat bestaat uit een negatief resultaat van respectievelijk €0,3 mln op onderwijs en €1,4 mln op jeugd en een positief resultaat van respectievelijk €1,3 mln op participatie en €2,6 mln op de Wmo. Het totaalresultaat van € 2,3 mln bestaat voor €1,5 mln uit incidentele meevallers uit voorgaande jaren.

3. Jeugd

3.1 Inzet jeugdhulp

Binnen de jeugdhulp onderscheiden we verschillende vormen van hulp en ondersteuning die als individuele voorziening worden ingezet. Het grootste deel wordt ingezet in de vorm van zorg in natura (ZiN) door een van onze gecontracteerde aanbieders. Naast ZiN is het voor ouders ook mogelijk om zelf ondersteuning te organiseren en hiervoor een persoonsgebonden budget (PGB) aan te vragen. Het inzetten van jeugdhulp gebeurt door Team Jeugd (onderdeel van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland) in nauw overleg met de hulpvrager. Ook een arts, gecertificeerde instelling⁵ of rechter kan doorverwijzen naar jeugdhulp.

⁵ Gecertificeerde instelling is een instelling die een jeugdbeschermingsmaatregel of jeugdreclasseringstraject uitvoert.

In totaliteit hebben in 2018 2.865 kinderen en jongeren een of meerdere vormen van jeugdhulp ontvangen. Dit betekent dat ca. 1 op de 6 jongeren een vorm van jeugdhulp heeft ontvangen. Landelijk ligt dit aandeel lager, op bijna 1 op de 8 jongeren, waarbij de verschillen tussen individuele gemeenten groot zijn⁶.

Ten opzichte van 2017 is het aantal in Maastricht licht gestegen met 1,6 %. Hiermee lijkt de stijging sinds de decentralisatie in 2015 iets af te vlakken. Sinds 2015 zien we, ook landelijk, al een stijging in het aantal jongeren waarvoor hulp wordt ingezet. Aangenomen wordt dat dit komt doordat gemeenten de hulp dichterbij de jongere organiseren, waardoor problematiek eerder wordt gezien en opgepakt. Maar het betekent ook dat de uitstroom achterblijft bij de instroom. Dus blijkbaar wordt de jongere ook langer in hulp gehouden en is afschalen naar voorliggende voorzieningen soms nog lastig. Om dit beter te monitoren en meer te sturen op verantwoord loslaten, gaan we het gezinsplan (op basis van 1Gezin1Plan1Regisseur) meer en beter inzetten om afspraken over te behalen doelen te maken. Zo wordt bij de start van in te zetten jeugdhulp duidelijker welk doel of beoogd resultaat wordt gesteld aan de in te zetten hulp. Ook wordt het duidelijker om samen te besluiten dat doelen zijn behaald en de hulp afgebouwd kan worden of dat juist verlenging of intensivering van hulp nodig is.

In de tabel op de volgende pagina staat per vorm van jeugdhulp aangegeven hoeveel jongeren hier per jaar gebruik van maken. Veel jongeren ontvangen verschillende vormen van jeugdhulp. Daarom is het totaal aantal unieke cliënten met jeugdhulp in de tabel lager dan de optelsom van de aantallen per vorm van jeugdhulp. Gemiddeld genomen is de inzet per jeugdige iets afgenomen, van gemiddeld 1,7 in 2017 naar gemiddeld 1,6 in 2018. Dit geeft aan dat de stapeling van verschillende vormen van jeugdhulp iets is gedaald.

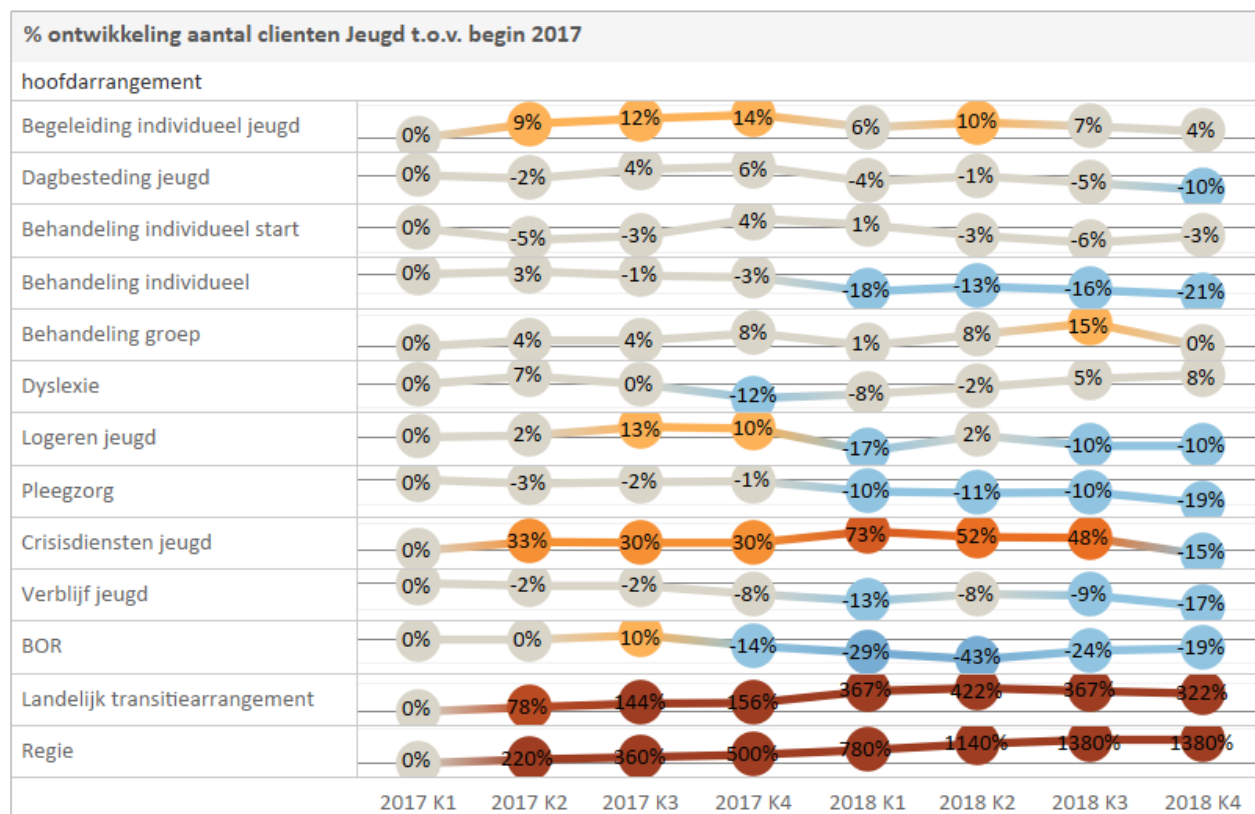
De inzet van PGB voor jeugdhulp is vanaf 2015 fors gedaald en lijkt nu te stabiliseren op ca. 4% van het totaal aantal cliënten. Doordat jeugdhulp in onze regio breed is gecontracteerd, is er relatief weinig vraag naar de inzet van PGB. Casuïstiek waarin PGB wordt ingezet betreft vaak informele zorg. Dit is buitengebruikelijke zorg die uitgevoerd wordt door ouders zelf en/of hun netwerk. Het gaat dan bijv. om opvang voor kinderen met meerdere zorgvragen, waarvan de combinatie het moeilijk maakt om reguliere zorg in te zetten.

Het aandeel van jongeren dat een beroep doet op jeugdhulp is het grootst in de categorie 4 t/m 11 jaar en 12 t/m 17 jaar. In deze laatste categorie is het aandeel bijna 1 op 5. Dit geeft aanleiding om nader te onderzoeken wat hieraan ten grondslag ligt en of zorg op scholen anders ingericht kan worden.

Als we kijken naar de verdeling over de wijken in Maastricht, zien we dat het aandeel het hoogst is in Nazareth (27%), gevolgd door de buurten Caberg, Malpertuis, Pottenberg en Malberg met 22-23%.

⁶ zie ook [CBS voorlopige cijfers 2018](#)

Aantal cliënten Jeugd en % verschil t.o.v. 2017				Leveringsvorm Jeugdhulp		
hoofdarangement	2017	2018		Leveringsvorm	2017	2018
Begeleiding individueel jeugd	1.230	1.226	-0,3%	PGB	5%	4%
Dagbesteding jeugd	417	373	-10,6%	ZiN	95%	96%
Behandeling individueel start	1.111	998	-10,2%	Totaal	100%	100%
Behandeling individueel	1.129	974	-13,7%			
Behandeling groep	228	223	-2,2%			
Dyslexie	117	124	6,0%			
Logeren jeugd	63	61	-3,2%			
Pleegzorg	184	159	-13,6%			
Crisisdiensten jeugd	98	109	11,2%			
Verblijf jeugd	141	125	-11,3%			
BOR	30	28	-6,7%			
Landelijk transitiearrangement	25	57	128,0%			
Regie	33	86	160,6%			
Totaal unieke cliënten	2.821	2.865	1,6%			

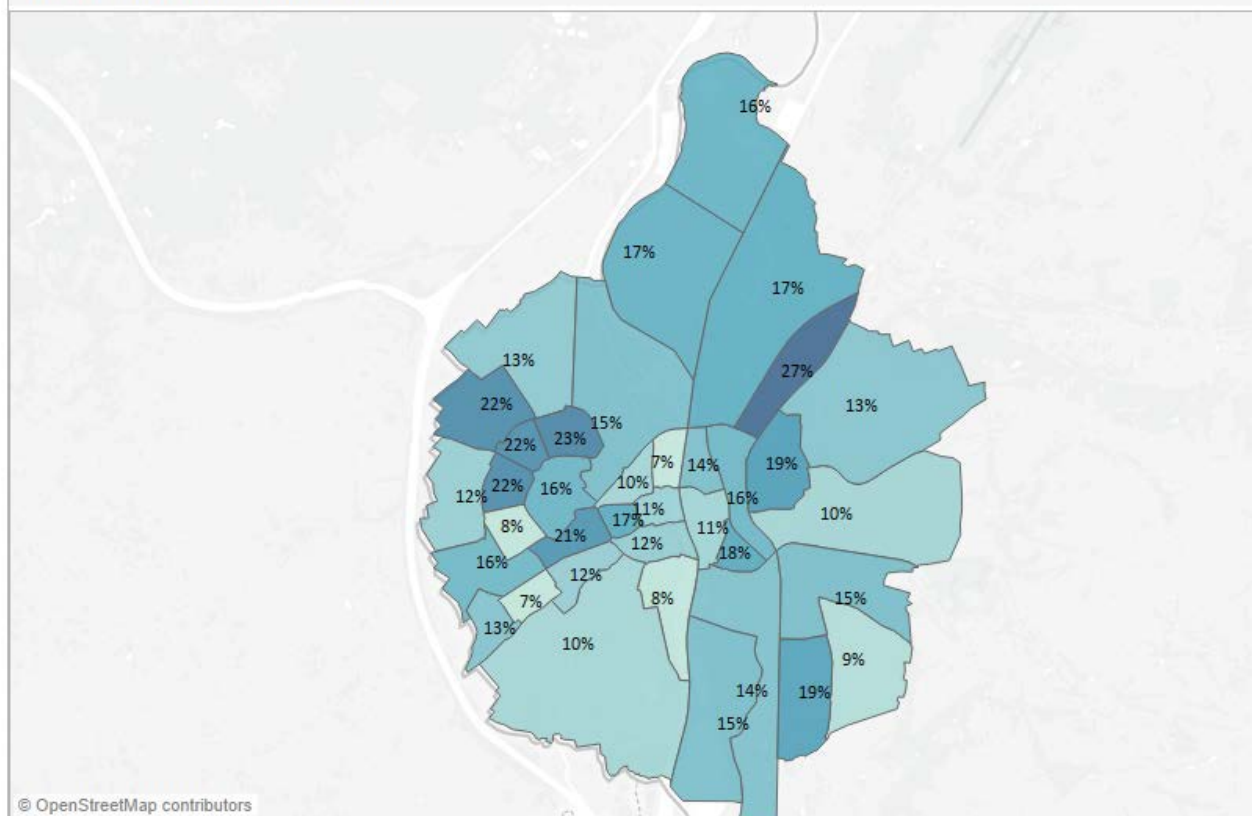

Voetnoot:

In de totaaltabel zijn de unieke cliënten per regel opgenomen. De totalen per regel dienen niet verticaal opgeteld te worden. Immers, cliënten kunnen gedurende het jaar meerdere voorzieningen/arrangementen ontvangen hebben. Het totaal aantal cliënten onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke cliënten gedurende het jaar.

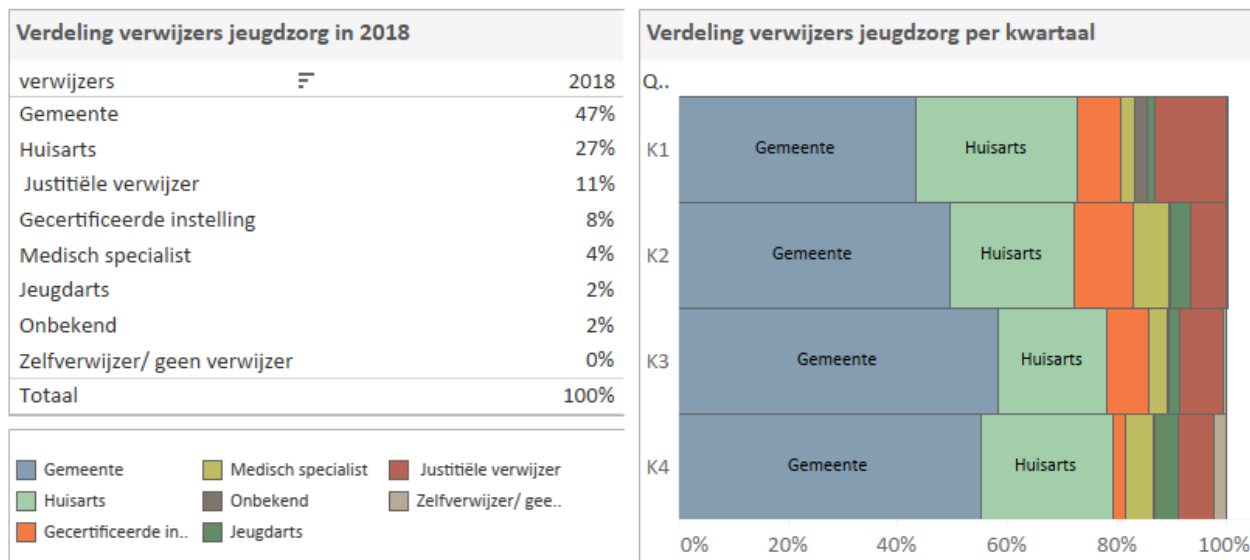
% clienten jeugd per leeftijdscategorie				
% clienten 0 t/m 3 jaar	8,4%			
% clienten 4 t/m 11 jaar	17,9%			
% clienten 12 t/m 17 jaar	19,6%			
% clienten 18 t/m 22 jaar	0,7%			

% 0-17 jarigen met jeugdhulp per wijk

3.2 Verwijzers Jeugdhulp

Inzet van jeugdhulp gebeurt op verwijzing van Team Jeugd (onderdeel van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland) of op verwijzing door een arts, gecertificeerde instelling of rechter. Ca. 47% van de ondersteuningsvragen kwam in 2018 binnen via Team Jeugd, 27% via de huisarts, 11% via een justitieel verwijzer en 8% via de gecertificeerde instellingen.

3.3 Gedwongen kader

Jeugdhulp kan door de rechter dwingend worden opgelegd. Kinderen/jongeren komen dan (tijdelijk) onder toezicht of voogdij te staan van een gecertificeerde instelling. Dit noemen we maatregelen jeugdbescherming/jeugdreclassering. In onze regio worden deze maatregelen uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg Limburg, William Schrikkergroep en Leger des Heils. In enkele gevallen worden jongeren gesloten geplaatst omdat zij zich dreigen te onttrekken aan noodzakelijke behandeling of omdat zij een risico vormen voor hun omgeving. In 2018 waren er 324 jongeren met een jeugdbeschermingsmaatregel en 67 jongeren met een reclasseringsmaatregel. Ten opzichte van 2017 zien we een daling in het aantal reclasseringsmaatregelen. Het aantal cliënten met jeugdbescherming is nagenoeg gelijk gebleven.

In 2018 zijn 7 jongeren uit Maastricht gesloten geplaatst, een gelijk aantal als in 2017. Het aantal dagen dat deze jongeren in totaliteit gesloten hebben verbleven is echter wel fors afgenomen: van 1197 zorgdagen in 2017 naar 934 in 2018. Dit is in lijn met het ingezette beleid om gesloten plaatsingen zoveel mogelijk te beperken.

Jeugdhulp en jeugdbescherming gaan vaak samen. Kinderen die onder toezicht of voogdij staan, ontvangen daarnaast vaak ook een vorm van jeugdhulp. Ook een verblijf in een gesloten instelling wordt vrijwel altijd voorafgegaan of gevolgd door de inzet van lichtere vormen van jeugdhulp.

Jeugdbescherming/jeugdreclassering		
	2017	2018
Jeugdbescherming	323	324
Jeugdreclassering	96	67
Totaal unieke cliënten	407	378

3.4 Wachlijsten Jeugdhulp

Conform de motie inzake wachtlijsten in de jeugdzorg zal vanaf 2019 twee keer per jaar gerapporteerd worden over de wachttijden tussen toewijzing van de jeugdhulp en de

daadwerkelijke start van de hulp. Over 2018 zijn hier nog geen volledig betrouwbare cijfers over te geven. Wel kan er op basis van een recente uitvraag bij onze aanbieders aangegeven worden hoeveel jongeren per peildatum 1 april 2019 op een wachtlijst stonden. Maar ook dan is het belangrijk om de onderliggende reden te weten. Zo zijn er ook casussen waarbij ouders of jongeren wachten op hulp bij een specifieke aanbieder terwijl er ook gekozen zou kunnen worden voor een andere aanbieder met een vergelijkbaar aanbod.

Op 1 april jl. stonden er 24 cliënten uit Maastricht op een wachtlijst. Van deze 24 was de aanbieder in 5 gevallen nog aan het wachten op informatie/handtekeningen van de verwijzer of cliënt en kon om die reden nog niet starten. In 2 gevallen bleek bij de intake dat er geen hulpvraag (meer) was en werd de aanmelding afgesloten. Bij nog 2 aanmeldingen heeft er in april reeds een intake plaatsgevonden. Bij de overige 15 waren capaciteitsproblemen bij de aanbieder de reden dat deze jongeren op de wachtlijst terecht kwamen.

3.5 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep

Cliënttevredenheid

In het 1^e halfjaar 2018 is een nieuw cliënttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Helaas is de respons te laag om hier conclusies uit te halen. Op dit moment wordt samen met de Heuvellandgemeenten gekeken of de cliënttevredenheid op een andere manier kan worden gemeten.

Klachten, bezwaar en beroep

Bij Jeugd is in 2018 5x bezwaar en 0x beroep aangetekend. In 2017 en 2018 zijn afgerond 5.000 arrangementen toegekend. In vergelijking hiermee is het aantal bezwaren zeer gering. In 2018 werd 1 klacht ingediend die met bemiddeling is opgelost.

aantal bezwaarschriften Jeugd	Totaal 2017	%	Totaal 2018	%
Ingetrokken	0	0%	0	0%
Niet ontvankelijk	0	0%	2	40%
Ongegrond	3	60%	3	60%
Deels gegrond	2	40%	0	0%
Gegrond	0	0%	0	0%
Totaal	5	100%	5	100%

Net als in 2017 hebben in 2018 geen beroepszaken gespeeld voor Jeugd.

Aantal klachten Jeugd	Klachten 2017	Klachten 2018
Ingetrokken klachten	1	0
Na bemiddeling afgezien van verdere behandeling	2	1
Niet in behandeling genomen	0	0
Ongegrond	1	0
Deels gegrond	0	0
Gegrond	0	0
Totaal	4	1

3.6 Financiën Jeugdhulp

De totale begroting voor de Jeugdwet voor 2018 bedraagt € 32,8 mln.

Financieel resultaat Jeugdhulp 2018

Jaarbedragen in mln.	Realisatie 2017	Prognose 2018	Realisatie 2018
Arrangementen (ZiN)	26,7	26,9	26,5
Arrangementen (ZiN) - incidenteel *	-1,3	-0,3	-0,3
Persoonsgebonden budget (PGB) **	0,8	0,8	0,7
GGZ vrijgevestigd & consultatie	0,1	0,1	0,1
JeugdzorgPlus	0,7	0,7	0,5
Jeugdbescherming	2,3	2,7	2,5
Landelijke Inkoop	0,7	0,6	0,7
Uitvoeringskosten	3,0	2,5	3,0
Innovatie	1,1	1,0	0,6
Totaal	34,1	35,0	34,2
Budget ***	25,6	32,8	32,8
Resultaat	-8,6	- 2,1	-1,4

* Betreft het resultaat afwikkeling voorgaande jaren en terugontvangsten naar aanleiding van rechtmatigheidsonderzoeken.

** Bij de PGB is rekening gehouden met non-gebruik (cliënt benut het PGB niet volledig).

*** Budget is gestegen ten opzichte van 2017 als gevolg van bijstelling van de begroting naar aanleiding van de tekorten 2017.

Over het jaar 2018 bedraagt het resultaat Jeugdzorg € 1,4 mln nadelig bestaande uit enerzijds een incidenteel voordeel van € 0,3 mln uit afwikkeling voorgaande jaren en rechtmatigheidsonderzoeken, en anderzijds een nadeel van € 1,7 mln over 2018. Ondanks een stijging van het aantal unieke cliënten en arrangementen ten opzichte van 2017 laten de kosten voor zorg in natura een lichte daling zien doordat de gemiddelde zorgzwaarte is gedaald. Op de overige onderdelen (PGB, jeugdzorg+, bescherming en reclassering en uitvoeringskosten) is tevens een kostendaling zichtbaar. Corrigerende voor incidentele meevallers zijn de kosten voor jeugd ten opzichte van 2017 met ca. € 1 mln gedaald.

Vanwege de grote tekorten zijn de Zuid-Limburgse gemeenten, samen met andere regio's en met ondersteuning van de VNG, een lobby gestart richting het Rijk waarbij de nadeelgemeenten een verlichtingsbudget vragen van het Rijk. Deze lobby heeft geleid tot het instellen van een landelijk transformatiefonds jeugd, waar regionale transformatieplannen voor kunnen worden ingediend. Samen met de 18 regiogemeenten Zuid-Limburg is een transformatieplan in voorbereiding. Voor de regio Zuid-Limburg is voor de periode 2018-2020 een bedrag van bijna € 1,1 mln. per jaar beschikbaar.

Innovatiegelden Jeugd 2018

In 2018 is € 0,6 mln. besteed aan innovatie. Een belangrijk uitgangspunt bij de besteding van het innovatiebudget is dat de gefinancierde projecten een bijdrage moeten leveren aan de

doelstelling van de Jeugdwet om de ondersteuning integraler, lichter en dicht bij het kind of jongere te organiseren.

Dit geld is o.a. ingezet voor de sociale teams, pilots presentiewerk op scholen, de laagdrempelige van jongeren door jongeren door @ease, weerbaar opgroeien, vrijwilligerstenders en het verzachten van de overgang 18-/18+. Een aantal andere voorbeelden van organisaties die vanuit de innovatiegelden een financiële bijdrage krijgen, zijn Humanitas voor hun bijdrage aan de Begeleide Omgangsregeling (BOR) en de Jongeren- en Kinderrechtswinkel e.d.

4. Onderwijs

4.1 Speciaal onderwijs en inzet leerlingenvervoer

Een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor deelname aan het (voortgezet) speciaal onderwijs wordt afgegeven door de directeur van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs.

Het Samenwerkingsverband beheert alle middelen speciaal onderwijs en heeft een verveningsopgave ten opzichte van de landelijke deelnamepercentages speciaal onderwijs.

Het samenwerkingsverband streeft ernaar pas een TLV af te geven nadat een leerling besproken is in het zogenaamde Knooppunt waarin ook expertise vanuit de gemeente wordt ingebracht (SchoolMaatschappelijk Werk, Leerplicht, JeugdGezondheidsZorg, Team Jeugd van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland). Zo'n afweging voor overdracht naar het speciaal onderwijs wordt in samenspraak met de ouders gemaakt.

In het Knooppunt wordt ook samen de afweging gemaakt welke school qua ondersteuningsprofiel het beste past bij de vraag van het kind en welke school daarbij al of niet de 'dichtstbijzijnde' school is, hetgeen maatgevend is voor het toekennen van leerlingenvervoer.

Het aantal kinderen en het deelnamepercentage⁷ in het speciaal onderwijs is min of meer stabiel, met wat lichte fluctuaties. Dit is vergelijkbaar met het landelijk beeld. Om hier beweging in te krijgen wordt met schoolbesturen gestuurd op meer inclusie van leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften in reguliere scholen (Kern Integrale KindCentra en Maatwerkvoorzieningen Voortgezet Onderwijs).

Peildatum	Leerlingaantallen	Deelnamepercentage
<i>Speciaal Onderwijs Maastricht Heuvelland</i>		
1-10-2017	286	2,43%
1-10-2018	288	2,47%
<i>Speciaal Basis Onderwijs Maastricht Heuvelland</i>		
1-10-2017	341	2,89%
1-10-2018	323	2,77%
<i>Voortgezet Speciaal Onderwijs Maastricht Heuvelland</i>		
1-10-2018	386	4,17%

Deelnamepercentage Voortgezet Speciaal Onderwijs afgelopen schooljaren Maastricht Heuvelland		
Schooljaar	Leerlingaantallen	Deelnamepercentage
2015/2016	438	4,22%
2016/2017	396	3,90%
2017/2018	403	4,13%

⁷ Gedefinieerd als het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs als percentage van het totale aantal kinderen in de leeftijdsgroep.

In onderstaande tabellen wordt aangegeven hoeveel leerlingen met een TLV een beschikking Leerlingenvervoer hebben aangevraagd en gekregen en hoeveel leerlingen een vervoersarrangement hebben gekregen.

Het aantal kinderen in het leerlingenvervoer is vanaf het 2e kwartaal 2017 toegenomen. Deze toename is grotendeels een gevolg van een verhuizing van een school voor speciaal basisonderwijs (SBO) van Maastricht West naar Maastricht Oost.

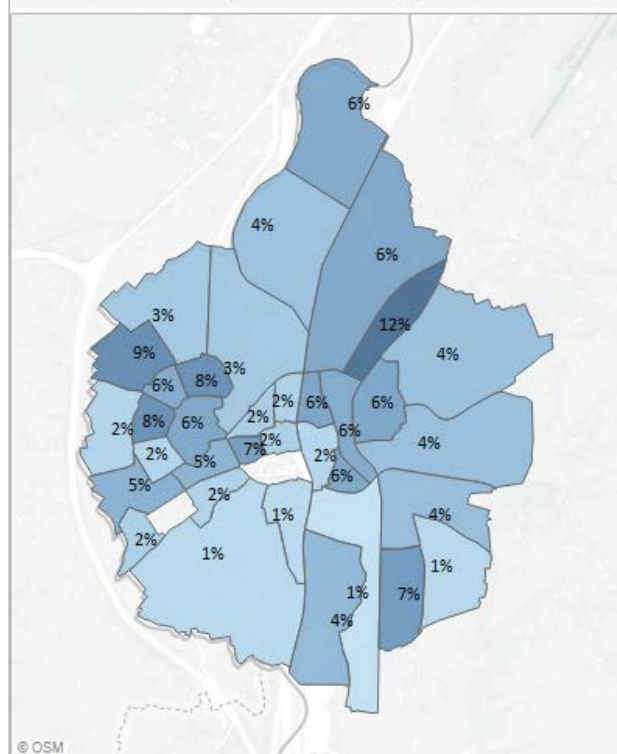
Aantal leerlingen met een beschikking leerlingenvervoer per kwartaal								
Jaar	2017				2018			
Kwartaal	1	2	3	4	1	2	3	4
Totaal aantal jeugdigen	282	282	337	337	391	391	344	337

Aantal leerlingen met leerlingenvervoer Maastricht		
Jaar	2017	2018
Aangepast vervoer	204	265
Openbaar vervoer en eigen vervoer	90	83
Totaal	294	347

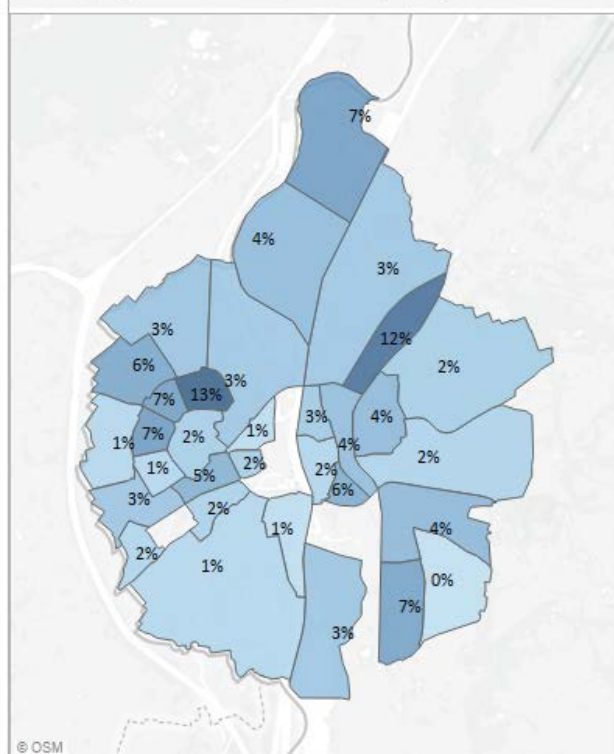
% jeugdigen met speciaal onderwijs per leeftijdscategorie	
	2018
% clienten 4 t/m 11 jaar	4,2%
% clienten 12 t/m 17 jaar	4,9%

% jeugdigen met leerlingenvervoer per leeftijdscategorie	
	2018
% clienten 4 t/m 11 jaar	5,0%
% clienten 12 t/m 17 jaar	2,9%

% 4-17 jarigen met speciaal onderwijs per wijk

% 4-17 jarigen met leerlingenvervoer per wijk

4.2 Klachten, bezwaar en beroep

In 2018 is slechts 1 klacht ingediend welke via bemiddeling is opgelost.

4.3 Financiën Leerlingenvervoer

Het budget voor leerlingenvervoer bedraagt € 0,6 mln. De gerealiseerde kosten voor 2018 bedragen € 0,9 mln, waardoor er een negatief resultaat van -€ 0,3 mln is gerealiseerd. De verklaring voor dit nadelig resultaat is de toename van het aantal kinderen in het leerlingenvervoer.

Jaarbedragen in € mln	Realisatie 2017	Prognose 2018	Realisatie 2018
Lasten leerlingenvervoer	0,8	1,0	0,9
Begroting leerlingenvervoer	0,6	0,6	0,6
Resultaat leerlingenvervoer	-0,2	-0,4	-0,3

5. Wmo

5.1 Individuele voorzieningen Wmo

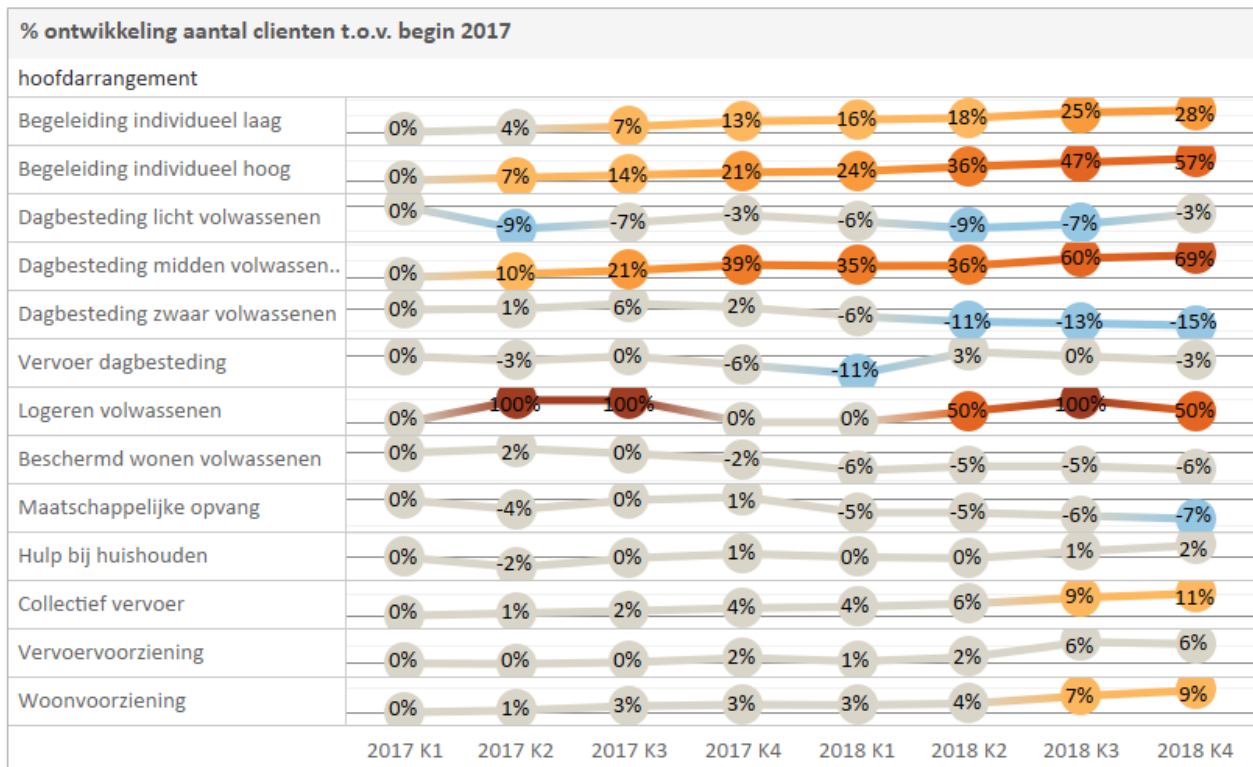
In heel 2018 ontvingen 10.739 inwoners een indicatie voor ondersteuning vanuit de Wmo. Dit betreft een stijging van ruim 5% ten opzichte van 2017. De maatwerkvoorziening die verreweg het meest wordt verstrekt, betreft het collectief vervoer (Omnibuzz).

Het hoofdarrangement Begeleiding-Individueel kent met +20% de sterkste stijging tussen de jaren 2017 en 2018; van 1.733 naar 2.080 cliënten. Het hoofdarrangement Begeleiding-Groep (in onderstaande tabel 'dagbesteding' genoemd) stijgt daarentegen zeer minimaal met 17 cliënten (+2%). Naast de toename van het aantal cliënten vindt in beide hoofdarrangementen tevens een beweging plaats richting meer uren/dagdelen en/of zwaardere complexiteit.

De grootste relatieve dalingen in het aantal cliënten vindt plaats bij de arrangementen Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.

Het merendeel van de ondersteuning (87%) wordt in natura geleverd. Het aandeel cliënten met een PGB is in alle verstrekte indicaties in 2018 verder afgenomen van 15% in 2017 naar 13% in 2018.

Aantal cliënten Wmo en % verschil t.o.v. 2017				Leveringsvorm Wmo		
hoofddarrangement	2017	2018		leveringsvorm	2017	2018
Begeleiding individueel laag	1.156	1.332	15,2%	PGB	15%	13%
Begeleiding individueel hoog	577	748	29,6%	ZiN	85%	87%
Dagbesteding licht volwassenen	468	450	-3,8%	Totaal	100%	100%
Dagbesteding midden volwassenen	186	233	25,3%			
Dagbesteding zwaar volwassenen	165	153	-7,3%			
Vervoer dagbesteding	37	41	10,8%			
Logeren volwassenen	5	5	0,0%			
Beschermd wonen volwassenen	380	350	-7,9%			
Maatschappelijke opvang	138	130	-5,8%			
Hulp bij huishouden	4.756	4.805	1,0%			
Collectief vervoer	5.741	6.087	6,0%			
Vervoervoorziening	2.051	2.116	3,2%			
Woonvoorziening	1.298	1.377	6,1%			
Totaal unieke cliënten	10.204	10.739	5,2%			

Voetnoot:

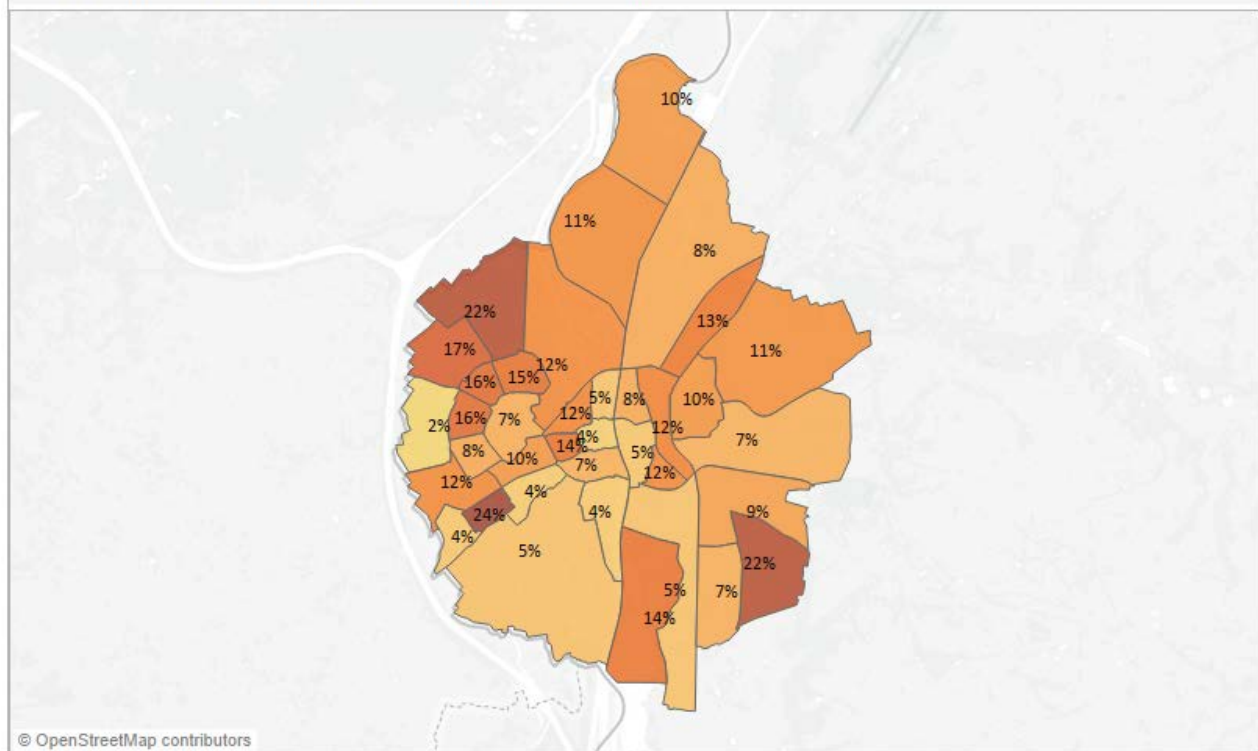
In de totaaltabel zijn de unieke cliënten per regel opgenomen. De totalen per regel dienen niet verticaal opgeteld te worden. Immers, cliënten kunnen gedurende het jaar meerdere voorzieningen/arrangementen ontvangen hebben. Het totaal aantal cliënten onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke cliënten gedurende het jaar.

Het percentage inwoners met een Wmo-voorziening is ten opzichte van 2017 met 0,5%-punten gestegen, naar ruim 10%. Het merendeel van de Wmo voorzieningen wordt ingezet binnen de oudere leeftijdsgroepen. Van de 85-plussers heeft ca. 67% een Wmo-indicatie. Dat is 2 van de 3 personen in deze leeftijdsgroep. Deze groep maakt het meest gebruik van de ondersteuning in de vorm van huishoudelijke hulp en/of vervoersvoorzieningen. Door de verdergaande vergrijzing en de opgave binnen Langer Thuis Wonen is de verwachting dat de behoefte aan ondersteuning op deze terreinen de komende jaren blijft toenemen.

In Campagne, Oud Caberg, en Vroendaal wordt het meest gebruik gemaakt van Wmo-voorzieningen. De aanwezigheid van ouderenzorgvoorzieningen in deze wijken is hiervoor mede een verklaring.

% inwoners gemeente met ondersteuning Wmo			% clienten Wmo per leeftijdscategorie			
gemeente	2017	2018		2018		
Maastricht	9,6%	10,1%	% clienten 18 t/m 22 jaar	2,3%		
			% clienten 23 t/m 44 jaar	3,4%		
			% clienten 45 t/m 66 jaar	7,2%		
			% clienten 67 t/m 74 jaar	15,1%		
			% clienten 75 t/m 84 jaar	36,9%		
			% clienten 85 en ouder	66,8%		

% volwassenen en ouderen met ondersteuning Wmo per wijk

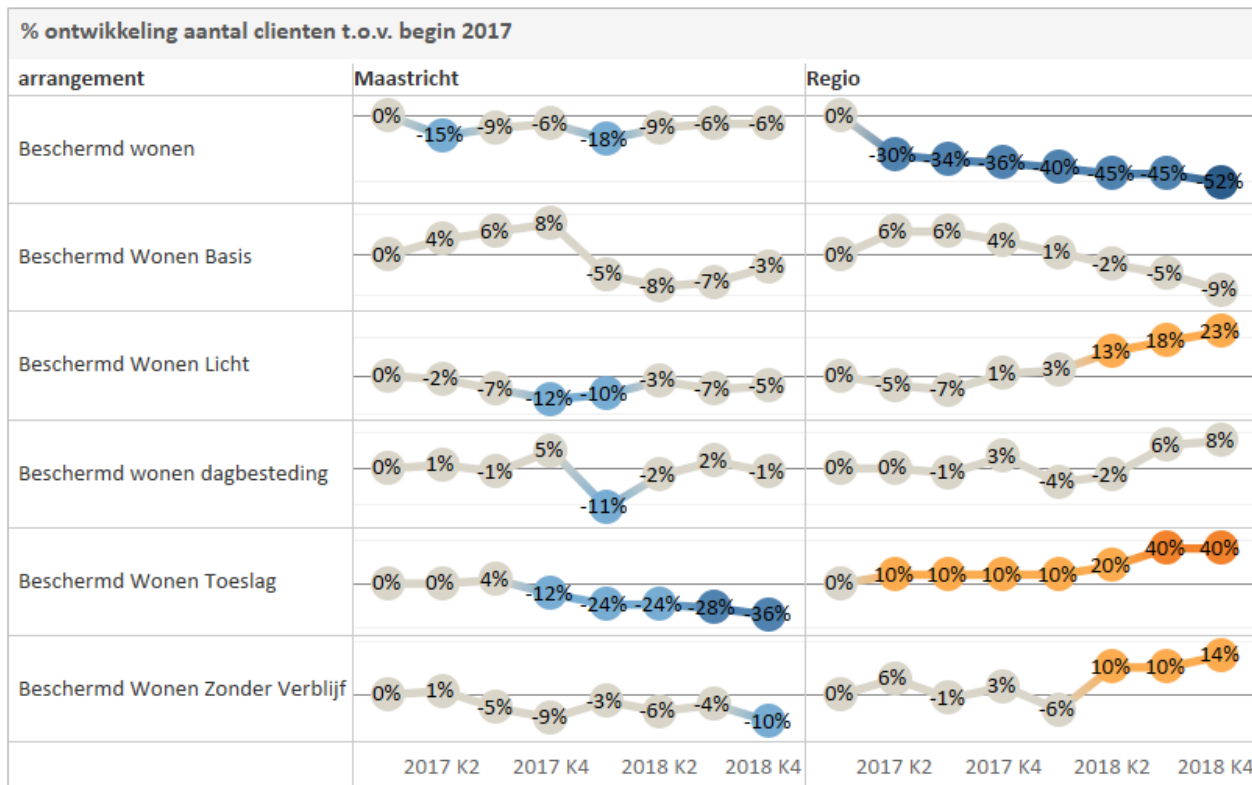

5.2 Beschermd Wonen

Beschermd Wonen is een voorziening voor volwassenen met psychiatrische of psychosociale problematiek die tijdelijk niet zelfstandig kunnen wonen. Maastricht is tot 2021 centrumgemeente voor de regio's Maastricht-Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek (10 gemeenten).

Het aantal cliënten in Beschermd Wonen in de centrumregio neemt enigszins af, namelijk 3%. Deze daling is geheel toe te schrijven aan de daling van het aantal cliënten in Maastricht. Daar neemt het aantal unieke cliënten ten opzichte van 2017 met 8% af. Eind 2018 hadden 350 cliënten in Maastricht een Beschermd Wonen indicatie. De leeftijdsgroep volwassenen is veruit de grootste cliëntgroep binnen beschermd wonen.

Aantal cliënten Beschermd Wonen Regio						
arrangement	2017			2018		
	Maastricht	Regio	Totaal	Maastricht	Regio	Totaal
Beschermd wonen	38	139	177	36	83	119
Beschermd Wonen Basis	125	224	349	113	217	330
Beschermd Wonen Licht	133	209	342	132	248	380
Beschermd wonen dagbesteding	127	188	315	121	197	318
Beschermd Wonen Toeslag	27	11	38	21	15	36
Beschermd Wonen Zonder Verblijf	104	99	203	99	105	204
Totaal unieke cliënten	380	572	952	350	572	922

Voetnoot:

In de totaaltabel zijn de unieke cliënten per regel opgenomen. De totalen per regel dienen niet verticaal opgeteld te worden. Immers, cliënten kunnen gedurende het jaar meerdere voorzieningen/arrangementen ontvangen hebben. Het totaal aantal cliënten onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke cliënten gedurende het jaar.

5.3 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep

Uit het Cliëntervaringsonderzoek Wmo 2017 blijkt dat het gros van de cliënten positief is over de kwaliteit van de ondersteuning (8 op de 10 beoordeelt deze als goed) en het effect dat dit heeft op hun leven (driekwart ervaart een betere kwaliteit van leven). Ook wat betreft de toegankelijkheid van het Wmo-team overheerst tevredenheid: 7 op de 10 cliënten wisten waar zij met hun hulpvraag moesten zijn, heeft samen met de WMO-medewerker naar oplossingen gezocht en voelde zich snel geholpen. Nadere analyse wijst uit dat Wmo-clients die gebruik maken van huishoudelijke hulp beter weten waar zij met hun hulpvraag terecht kunnen dan cliënten die hulp ontvangen in de vorm van een collectief vervoerspasje (76% versus 67%). De laatste groep is wel positiever over de afhandeling van het contact. Zie voor meer informatie de [RIB](#) over het CEO Wmo 2017.

Op dit moment wordt het cliëntervaringsonderzoek over 2018 uitgevoerd. Zo gauw de resultaten hiervan bekend zijn, wordt de raad hierover geïnformeerd.

Klachten, bezwaar en beroep

Bij Wmo is in 2018 74 keer bezwaar en 7 keer beroep aangetekend. Vergeleken met het aantal aanvragen dat in 2017 (afgerond 7.100) en 2018 (afgerond 7.800) is ontvangen, is dit zeer gering (afgerond 1%).

Bijna driekwart van de bezwaar- en beroepszaken worden ingetrokken of ongegrond verklaard. Vanaf 2016 neemt zowel het aantal bezwaarschriften als het aantal beroepszaken met 33% af.

aantal bezwaarschriften Wmo	Totaal 2017	%	Totaal 2018	%
Ingetrokken	21	26%	22	30%
Niet ontvankelijk	6	8%	5	7%
Ongegrond	21	26%	26	35%
Deels gegrond	8	10%	7	9%
Gegrond	24	30%	14	19%
Totaal	80	100%	74	100%

aantal beroepszaken Wmo	Totaal 2017	%	Totaal 2018	%
Ingetrokken	3	18%	4	57%
Niet ontvankelijk	0	0%	0	0%
Ongegrond	4	24%	1	14%
Deels gegrond	0	0%	0	0%
Gegrond	10	59%	2	29%
Totaal	17	100%	7	100%

Het aantal klachten is gering. In 2018 zijn 9 klachten ingediend waarvan er 5 met bemiddeling zijn opgelost.

aantal klachten Wmo	Klachten 2017	Klachten 2018
Ingetrokken klachten	0	1
Na bemiddeling afgezien van verdere behandeling	4	5
Niet in behandeling genomen	1	2
Ongegrond	1	1
Deels gegrond	0	0
Gegrond	2	0
Totaal	8	9

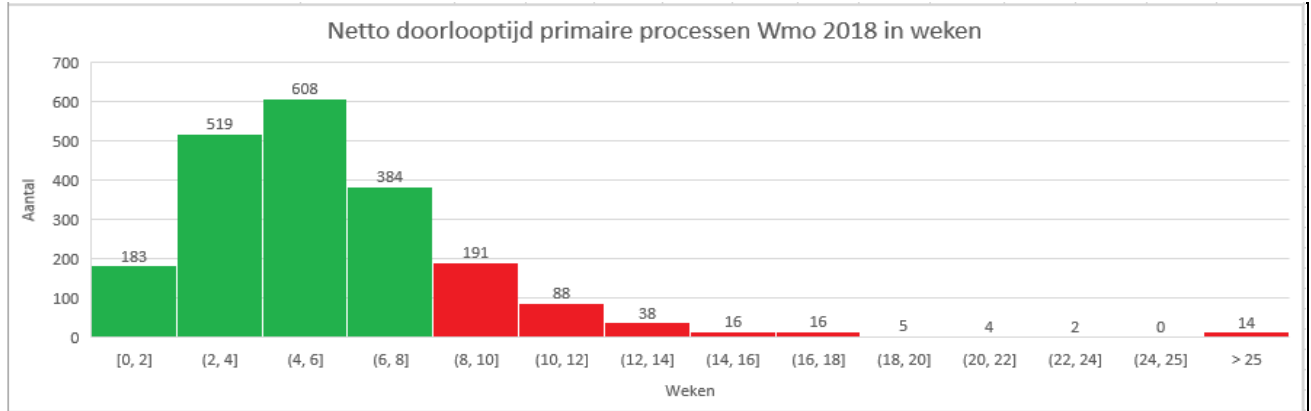
5.4 Moties en Toezeggingen

5.4.1 Motie Doorlooptijden Wmo

In de in januari 2019 aangenomen motie "wachlijsten Wmo" heeft de raad het college opgedragen te rapporteren over de doorlooptijd vanaf melding tot beschikking van alle primaire werkprocessen Wmo en daarbij aan te geven in hoeveel gevallen - aantal en procentueel - de toegestane wettelijke termijn van 8 weken is overschreden. Daarbij wenst de raad tevens inzicht te hebben in de totale doorlooptijd (in weken) indien de 8 wekentermijn is overschreden.

N.B. Op dit moment kan geen betrouwbaar overzicht gegeven worden van de specifieke doorlooptijd in **aantallen** werkprocessen. Het aantal daadwerkelijk doorlopen werkprocessen Wmo in 2018 is namelijk hoger dan in onderstaande tabel wordt gepresenteerd. Echter, ten gevolge van een technisch probleem in de automatisering worden de werkprocessen niet altijd goed verwerkt/gekoppeld. Wij gaan er desalniettemin vanuit dat de tijdigheid zoals gepresenteerd in onderstaande grafiek een representatieve indicatie geeft van de doorlooptijden van alle doorlopen primaire werkprocessen in 2018. Het technische probleem is inmiddels opgelost waardoor de doorlooptijden vanaf de volgende raadsmonitor gepresenteerd worden over 100% van de doorlopen primaire werkprocessen.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de doorlooptijd van aanvragen en hercontroles Wmo waartoe een beschikking is afgegeven in 2018. Uit dit overzicht blijkt dat – over geheel 2018 - ruim 82% van de primaire werkprocessen tijdig wordt afgehandeld. In bijna 18% wordt de termijn overschreden. Inmiddels zijn diverse maatregelen genomen om de tijdigheid van de doorlooptijden verder te verhogen. Zie hiertoe o.a. de [RIB "Wijziging werkwijze Wmo"](#).

Netto* doorlooptijd aanvragen en hercontroles Wmo in 2018	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	Aug	sep	okt	nov	dec	Eindtotaal
Gemiddelde doorlooptijd in dagen (max. 56 dagen)	53	55	45	42	46	49	49	43	34	30	35	38	41,4
Gemiddelde doorlooptijd in weken (max. 8 wkn.)	8	8	7	6	7	7	7	7	5	5	5	6	6
Aantal primaire processen Wmo	103	119	154	110	135	153	194	156	204	275	262	203	2068

* Het gaat hier om juridische termijnen waarbij zodoende rekening is gehouden met opschortingstermijnen.

5.4.2 Toezegging cijfers Veilig Thuis Zuid-Limburg

Toegezegd is om in de monitor Toekomstagenda Sociaal Domein ook cijfers op te nemen over Veilig Thuis. Omdat Veilig Thuis regionaal, voor Zuid-Limburg, opereert, monitoren zij hun prestaties primair op regionale schaal. Informatie over het aantal meldingen is evenwel per gemeente beschikbaar. Cijfers over opvolgstermijnen zijn dat bijvoorbeeld niet. In onderstaande worden waar mogelijk cijfers over Maastricht gepresenteerd.

Een vergelijking met 2017 is niet mogelijk, omdat Veilig Thuis pas sinds medio 2017 haar volledige takenpakket uitvoert, dat wil zeggen dat zij sindsdien ook de politiemeldingen oppakt. Het jaar 2018 is dan ook het eerste jaar waarin Veilig Thuis vanuit een volledig takenpakket werkt en monitort.

Aantal meldingen

Veilig Thuis ontvangt meldingen van burgers en professionals. Deze meldingen komen hoofdzakelijk telefonisch binnen. Meldingen van politie vormen een aparte werkstroom. Deze zogenoemde politiemeldingen komen digitaal bij Veilig Thuis binnen. Veilig Thuis werkt daarbij volgens het landelijke handelingsprotocol. Het uitgangspunt hierbij is dat casuïstiek, mits verantwoord, zo snel mogelijk naar het lokale veld wordt doorgezet. Om de samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale veld te bevorderen, en met de focus op een snelle en warme overdracht, wordt in veel casuïstiek een gezamenlijk huisbezoek afgelegd.

Veilig Thuis geeft ook advies. Dit kan zijn aan burgers, maar vaak ook aan professionals, zoals huisartsen, zorgprofessionals en leerkrachten. Bij een advies is er eenmalig contact tussen een adviesvrager en Veilig Thuis. Dit contact is veelal telefonisch. Wanneer er meermaals contact is tussen een adviesvrager en Veilig Thuis wordt gesproken van een ondersteuningsvraag.

Veilig Thuis Zuid-Limburg heeft in 2018 4.197 meldingen ontvangen, waarvan 827 (20%) uit Maastricht. Het betreft 700 politiemeldingen en 127 meldingen van burgers en professionals. Daarnaast heeft Veilig Thuis in 2018 2.562 keer een eenmalig advies gegeven (543 voor Maastricht) en 1.008 ondersteuningsvragen behandeld (234 voor Maastricht).

Veilig Thuis 2018	Meldingen	Politiemeldingen	Reguliere meldingen
Zuid-Limburg	4197	3364	833
Maastricht	827 (20%)	700 (21%)	127 (15%)
	Advies	Eenmalig advies	Ondersteuningsadvies
Zuid-Limburg	3659	2561	1008
Maastricht	777 (21%)	543 (21%)	234 (23%)

De instroom varieert van maand tot maand. De verhouding tussen politiemeldingen en reguliere meldingen is hierbij relatief stabiel. De politiemeldingen omvatten voor Maastricht 85% van het totaal aantal meldingen (regionaal 80%).

Een vergelijking van de regionale instroom van het vierde kwartaal 2018 (959 meldingen) met de andere kwartalen van 2018 laat zien dat de instroom van het vierde kwartaal iets lager is dan de instroom in de andere kwartalen, maar in de buurt ligt van de instroom in het eerste kwartaal (997 meldingen). Het aantal adviezen laat een stijgende lijn zien van 620 in het eerste kwartaal naar 700 in het vierde kwartaal. Het aantal ondersteuningsvragen is in het vierde kwartaal met 212 iets lager dan in de voorgaande drie kwartalen.

Na het aannemen van de melding en de triage (beoordeling van de ernst van de situatie en de acute of structurele onveiligheid), zijn er drie mogelijkheden voor vervolg:

- De melding kan direct worden afgeschaald naar het lokale veld (overdragen derden kort),
- Veilig Thuis doet onderzoek, of
- Er wordt een vervolgtraject ingezet (overdragen derden lang).

In de beschikbare monitorgegevens over Veilig Thuis is op dit moment de verdeling van de meldingen over deze vervolgtrajecten niet beschikbaar op lokaal niveau. Informatie over deze verdeling is wel voorhanden op regionaal niveau:

Van alle meldingen die door Veilig Thuis in 2018 zijn ontvangen is:

- 78% direct afgeschaald en overgedragen aan het lokale veld,
- is bij 9% een vervolgtraject ingezet (overdracht derden lang) en
- is bij 13% een aanvullend onderzoek door Veilig Thuis verricht.

Afhandelingstermijnen

De wetgever vraagt van Veilig Thuis om meldingen binnen 7 dagen te triëren. Daarnaast is de totale doorlooptijd (maximaal 10 weken voor een onderzoek en de realisatie van het vervolgtraject) een belangrijke prestatie indicator voor Veilig Thuis, waarop ook de inspectie toeziet. Om de doorlooptijd van 10 weken te kunnen halen, hanteert de inspectie als vuistregel dat het vervolgtraject (na triage) binnen 28 dagen moet worden opgestart.

Onderstaande tabel toont per kwartaal het percentage van de meldingen waarvoor de drie gestelde termijnen wordt gehaald. Deze gegevens zijn momenteel alleen op regionaal niveau beschikbaar.

Veilig Thuis 2018	Triage binnen wettelijke termijn 7 dagen	Vervolgtraject opstarten binnen 28 dagen	Doorlooptijd 10 weken gehaald
Kwartaal 1	95%	68%	55%
Kwartaal 2	94%	83%	86%
Kwartaal 3	94%	56%	86%
Kwartaal 4	94%	77%	85%

Het merendeel van de meldingen in 2018 zijn binnen de wettelijke termijn van 10 weken afgerond. De prestaties van Veilig Thuis voor wat betreft de wettelijke termijnen zien er goed uit, maar er bestaan knelpunten in de met gemeenten afgesproken termijnen voor meldingen die kunnen worden afgeschaald en direct aan het lokale veld worden overgedragen. Dit betreft de casuïstiek waarin Veilig Thuis een triage uitvoert en dan concludeert het lokale veld deze casuïstiek kan oppakken en dat meer bemoeienis van Veilig Thuis op dat moment niet nodig is. In deze situaties duurt het nog te vaak te lang voordat het lokale veld met een casus aan de slag kan.

Deze stagnatie in overdracht naar het lokale veld, waarmee Veilig Thuis in het tweede en derde kwartaal te maken had, komt tot uiting in het percentage casuïstiek waarvoor het vervolgtraject binnen 28 dagen wordt opgestart. Dit percentage lag in het eerste half jaar boven de 80%. In het derde kwartaal is dit gezakt naar 56%. In het laatste kwartaal is, mede in reactie op verbeteringsmaatregelen, een duidelijke verbetering zichtbaar en stijgt dit percentage weer naar ruim 77%.

De termijn van overdracht naar het lokale veld blijft een aandachtspunt. Na een (incidentele) oplossing in november, was in de laatste weken van 2018 opnieuw een stagnatie zichtbaar. Dit knelpunt heeft bestuurlijke aandacht en is ook onderwerp van gesprek in de Zuid-Limburgse werkgroep werkprocessen alsook in de individuele contacten met gemeenten.

Om knelpunten op te lossen – en stagnatie voor de toekomst zoveel mogelijk te vermijden – is in het derde kwartaal opdracht verstrekt om een analyse te maken van de interne organisatie en de processen van Veilig Thuis en waar nodig aanpassingen te doen. Deze analyse heeft een aantal verbeterpunten in de bedrijfsvoering opgeleverd. De implementatie is eind 2018 gestart en zal doorlopen in 2019.

5.5 Financiën Wmo

Jaarbedragen in mln.	Realisatie 2017	Prognose 2018	Realisatie 2018
Beschermd Wonen ZiN *	25,9	25,4	25,2
Beschermd Wonen ZiN - incidenteel **	0,5	0,1	-0,9
Beschermd Wonen PGB ***	3,3	3,1	3,1
Begeleiding ZiN *	10,7	12,0	12,4
Begeleiding ZiN - incidenteel **	-0,7	-0,3	-0,3
Begeleiding PGB ***	2,0	1,9	1,9
Mantelzorg compliment en inkomensvoorziening	1,4	1,5	1,5
Cliëntondersteuning MEE	1,1	1,3	1,5
Uitvoeringskosten	0,9	1,1	1,3
Innovatie		0,2	0,1
Lasten WMO begeleiding en beschermd wonen	45,1	46,3	45,8
Budget WMO begeleiding en beschermd wonen	42,3	48,0	48,3
Resultaat WMO begeleiding en beschermd wonen	-2,8	1,7	2,6
Hulp bij het huishouden	10,4	10,1	10,6
Rolstoelen	0,8	0,8	0,8
Vervoersvoorzieningen collectief	3,1	3,2	3,2
Vervoersvoorzieningen individueel	0,7	0,6	0,6
Woonvoorzieningen	1,1	1,2	1,1
Algemene voorzieningen	0,3	0,6	0,5
Uitvoeringskosten	3,1	3,4	3,3
Lasten WMO overige individuele voorzieningen	19,6	20,0	20,2
Budget WMO overige individuele voorzieningen	18,2	20,3	20,3
Resultaat WMO overige individuele voorzieningen	-2,3	0,4	0,1
Lasten WMO totaal	64,8	66,3	66,0
Budget WMO totaal ****	60,4	68,3	68,6
Resultaat WMO totaal	-4,4	2,0	2,6

- * Inclusief eigen bijdragen.
- ** Betreft het resultaat afwikkeling voorgaande jaren en terugontvangsten naar aanleiding van rechtmatigheidsonderzoeken.
- *** Bij de PGB is rekening gehouden met non-gebruik (cliënt benut het PGB niet volledig).
- **** Budget is gestegen ten opzichte van 2017 als gevolg van bijstelling van de begroting naar aanleiding van de tekorten 2017.

Over het jaar 2018 bedraagt het resultaat WMO begeleiding en beschermd wonen € 2,6 mln voordelig bestaande uit enerzijds een incidenteel voordeel van € 1,2 mln uit afwikkeling voorgaande jaren en rechtmatigheidsonderzoeken, en anderzijds een voordeel van € 1,4 mln over 2018.

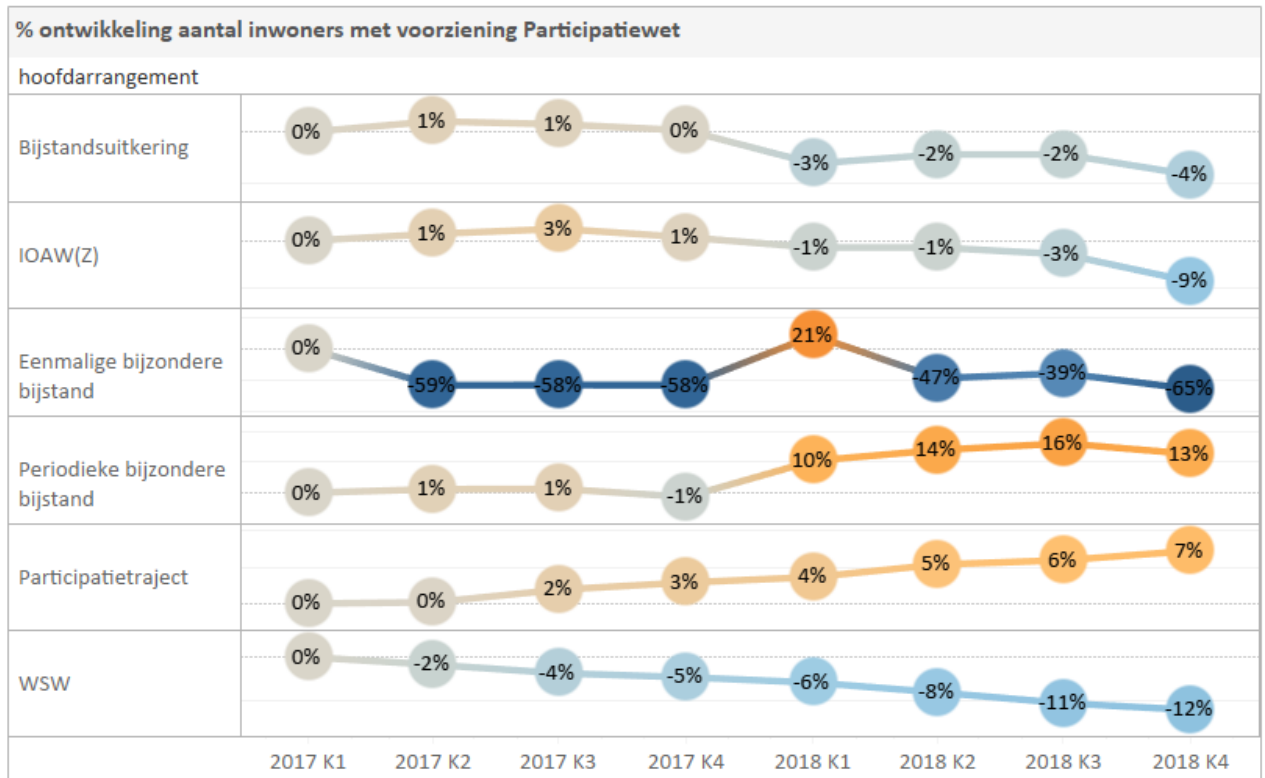
WMO beschermd wonen laat qua zorgzwaarte en aantal unieke cliënten een lichte daling zien ten opzichte van 2017. Mede ten gevolge van het dalen van het etmaalplafond waarop het degressief tarief van toepassing is vallen de kosten zorg in natura ca. € 1,4 mln lager uit. WMO begeleiding is zowel qua aantal unieke cliënten, afgegeven arrangementen en qua zorgzwaarte fors gestegen, hetgeen resulteert in een kostenstijging voor zorg in natura van € 2,3 mln. Om de tekorten te reduceren zijn in juni 2017 draaiknoppen voor het sociaal domein benoemd waarbij wordt beoogd om besparingen of additionele inkomsten (Fonds nadeelgemeenten) te realiseren. In de begroting 2018 bedroeg dit bedrag € 3.5 mln, dit bedrag is gerealiseerd middels besparing op de uitvoeringskosten en de ontvangen inkomsten vanuit het fonds nadeelgemeenten resulterend in een nulresultaat.

6. Participatiewet

6.1 Participatiewet totaal

Onderstaande tabel laat het aantal inwoners zien dat in 2017 en 2018 enige vorm van ondersteuning heeft gehad vanuit de Participatiewet. De gepresenteerde aantallen zijn cumulatieve aantallen, hoe kortstondig de ondersteuning is geweest en/of hoe klein het financieel belang ook is. Op die manier wordt inzichtelijk hoeveel unieke bewoners van de gemeente Maastricht op enige manier gebruik maken van ondersteuning. De daaropvolgende tabel maakt inzichtelijk hoe de ontwikkeling van de regelingen zijn ten opzichte van het eerste kwartaal van 2017.

Aantal inwoners met voorziening Participatiewet		
hoofdarangement	2017	2018
Bijstandsuitkering	4.728	4.554
IOAW(Z)	321	300
Eenmalige bijzondere bijstand	4.760	5.617
Periodieke bijzondere bijstand	2.017	2.457
WSW	933	860
Participatietraject	3.036	3.235
Totaal inwoners met Participatiewet	8.240	8.596

Voetnoot:

In de totaaltabel zijn de unieke cliënten per regel opgenomen. De totalen per regel dienen niet verticaal opgeteld te worden. Immers, cliënten kunnen gedurende het jaar meerdere voorzieningen/arrangementen ontvangen hebben. Het totaal aantal cliënten onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke cliënten gedurende het jaar.

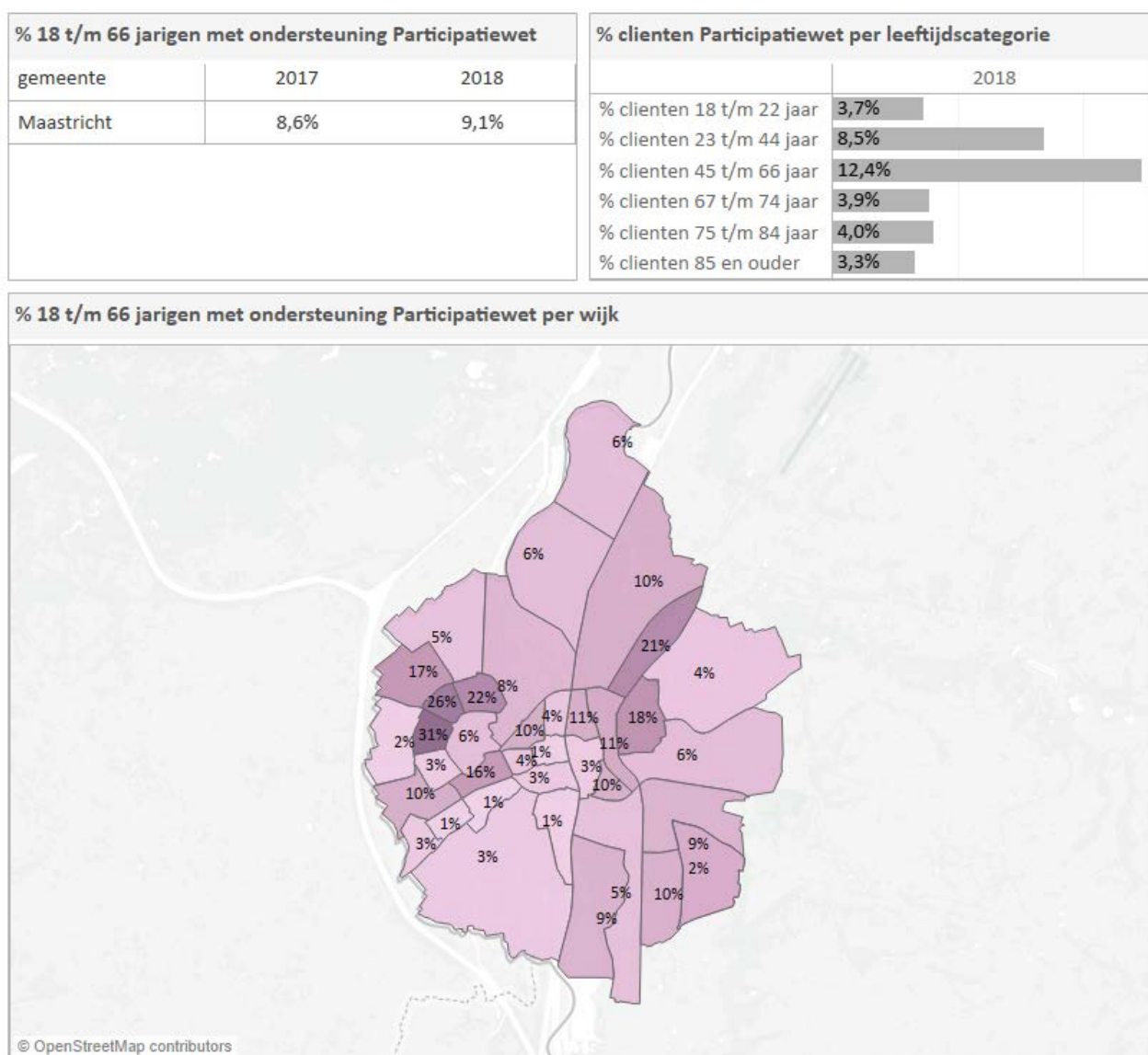
Toelichting:

- In Maastricht hebben in totaal 8.596 inwoners een beroep gedaan op de Participatiewet.
- Omdat een inwoner meerdere vormen van ondersteuning kan krijgen, is het totaal van ingezette voorzieningen 17.023 bij 8.596 inwoners.
- Het bijstandsvolume is in 2018 gedaald: eind 2018 hebben 4% minder inwoners een bijstandsuitkering ontvangen dan begin 2017; voor de IOAZ/W ligt de daling op 9%. Een deel van onze doelgroep (leeftijdscategorie 27-45 jaar) profiteert het meeste van de gunstige arbeidsmarkt op dit moment.
- Het beroep op de bijzondere bijstand, zowel eenmalig als periodiek, is toegenomen. In de grafiek zijn grote schommelingen waar te nemen maar dit zijn vooral seizoensinvloeden. Met name eenmalige bijzondere bijstand wordt in het 1^e kwartaal aangevraagd en afgehandeld. In de eenmalige bijzondere bijstand zijn ook alle declaratieregelingen opgenomen. De ingezette beleidslijn om het non-gebruik van regelingen tegen te gaan heeft geresulteerd in een groter aantal aanvragen.

- In 2018 heeft het college besloten om de doorstroom in- en uitstroom uit de Participatiewet te bevorderen met als taakstelling 650 inwoners uit Maastricht extra te activeren ingaande per 1-5-2018 gedurende een periode van drie jaar. In 2018 zijn dan ook meer trajecten dan in 2017 ingezet ondanks een dalend uitkeringsbestand.
- Met de invoering van de Participatiewet per 1-1-2015 en daarmee het op slot gaan van de WSW is instroom in deze regeling niet meer mogelijk. Een daling van het aantal WSW'ers is een logisch gevolg hiervan.

6.2 Inwoners met Participatie

In onderstaande tabellen wordt weergegeven in welke wijken van Maastricht het meeste gebruik wordt gemaakt van de Participatievoorzieningen. Daarnaast worden de verschillende leeftijdscategorieën getoond.

Toelichting:

- Het aandeel van de inwoners van de gemeente Maastricht dat ondersteuning nodig heeft is iets gestegen: 9,1% van de inwoners maakt gebruik van enige vorm van ondersteuning vanuit de Participatiewet; in 2017 lag dit percentage op 8,6%. Zoals reeds in paragraaf 5.1 geconcludeerd is, wordt dit veroorzaakt door een stijging van de inzet van bijzondere bijstand.

- Binnen de verschillende leeftijdscategorieën is de groep 45 t/m 66-jarigen de leeftijdsgroep die het meest gebruik maakt van onze ondersteuning (12,4%). Dit past binnen het landelijk beeld dat de leeftijdsgroep van 27 t/m 45 jaar het meest profiteren van de huidige arbeidsmarkt.
- De wijken Malpertuis en Pottenberg (circa 28-31%) gevolgd door Nazareth en Caberg (circa 23-24%), kenden het hoogst aantal inwoners (van 18 t/m 66 jaar) met ondersteuning vanuit de Participatiewet.

6.3 Levensonderhoud

In de voorgaande paragrafen is gekeken naar inwoners en het gebruik van de voorzieningen binnen de Participatiewet. Van belang is ook om te kijken naar de het verloop van het uitkeringsbestand per peildata. Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van ons bestand weer waarbij is uitgegaan van het aantal uitkeringsdossiers. Aan de hand van het aantal uitkeringsdossiers kunnen de financiële verplichtingen worden bepaald.

Aantal uitkeringen per betrekkingsperiode																						
productcode	2017												2018									
	201701	201702	201703	201704	201705	201706	201707	201708	201709	201710	201711	201712	201801	201802	201803	201804	201805	201806	201807	201808	201809	201810
Bijstandsuitkering	3.711	3.712	3.735	3.751	3.752	3.733	3.727	3.718	3.707	3.660	3.607	3.609	3.618	3.632	3.629	3.635	3.617	3.614	3.595	3.595	3.546	3.506
BBZ	7	9	10	8	8	8	8	9	9	9	10	9	10	8	8	8	8	9	9	9	9	8
IOAW	203	202	201	205	203	202	201	206	204	205	199	198	202	199	198	198	201	202	203	200	197	189
IOAZ	13	12	13	13	13	13	13	13	13	11	11	12	12	13	14	14	13	13	13	12	12	12
Totaal	3.934	3.935	3.959	3.977	3.976	3.956	3.949	3.945	3.933	3.885	3.827	3.828	3.842	3.852	3.849	3.855	3.839	3.837	3.820	3.817	3.764	3.716

6.4 Werk

Van alle mensen, die een uitkering voor levensonderhoud ontvangen, wordt de mate van arbeidsvermogen vastgesteld om de afstand tot de arbeidsmarkt te kunnen bepalen. Op die manier kunnen de noodzakelijke interventies bepaald worden. Er worden de volgende percentages van arbeidsvermogen bepaald:

80 - 100%

Er is sprake van een zeer hoog arbeidspotentieel en de inwoner kan naar verwachting op korte termijn zelfstandig regulier, ongesubsidieerd werken.

50 – 80%

Er is sprake van een hoog arbeidspotentieel en de inwoner kan zich naar verwachting op korte termijn handhaven in een reguliere werksetting, maar heeft daar nog wel (financiële) ondersteuning bij nodig.

30 – 50%

Er is sprake van een redelijk arbeidspotentieel en de inwoner kan zich naar verwachting (nog) niet staande houden bij een reguliere werkgever en heeft eerst een ontwikkeltraject nodig.

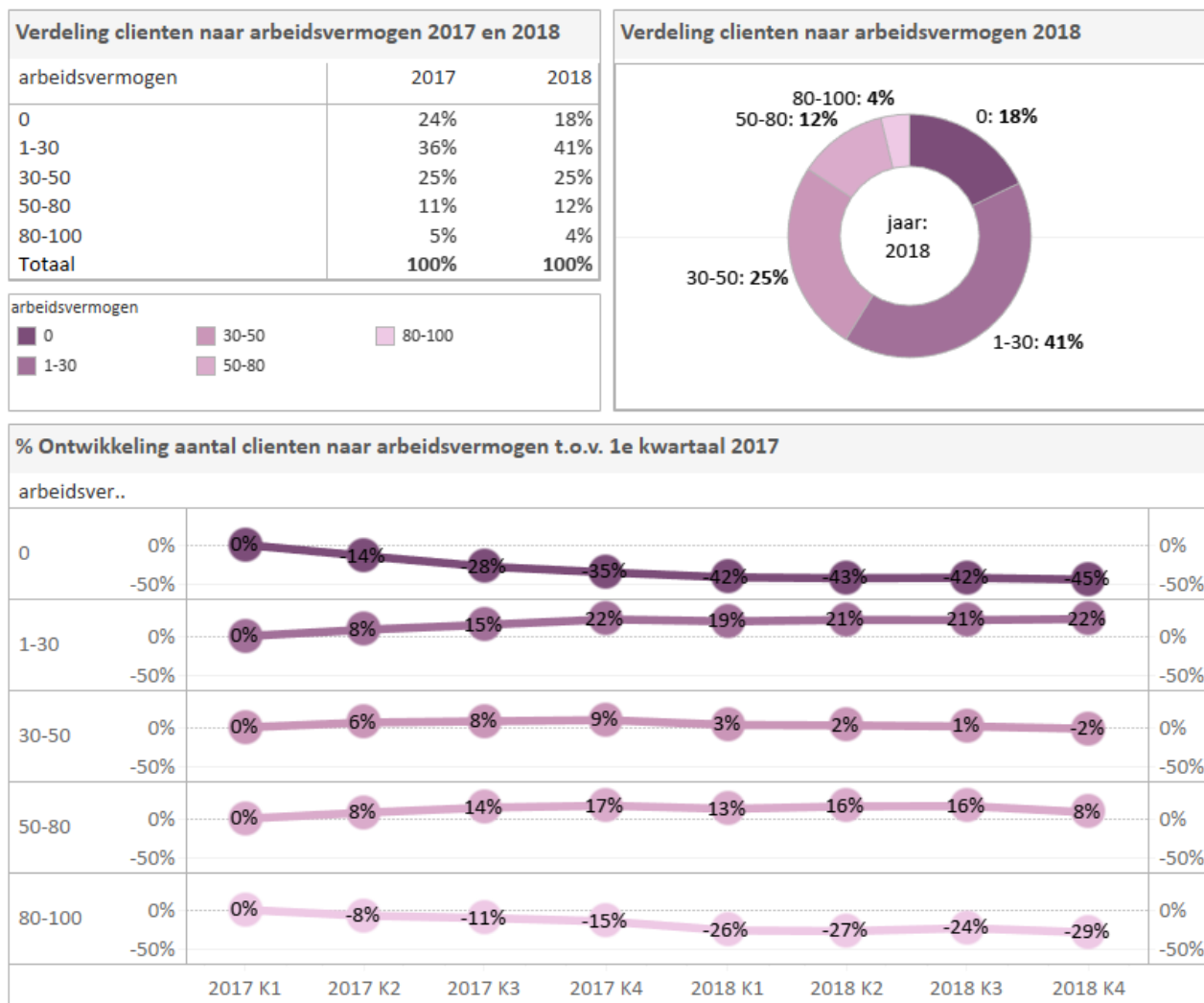
1 - 30%

Er is sprake van een laag ontwikkelpotentieel en de inwoner is naar verwachting op langere termijn, of wellicht duurzaam, aangewezen op een aangepaste werksetting of dagbesteding.

0%

Er is sprake van geen arbeidsvermogen.

Onderstaande tabellen laten de verdeling naar arbeidsvermogen en de ontwikkeling hiervan vanaf het eerste kwartaal van 2017 zien.

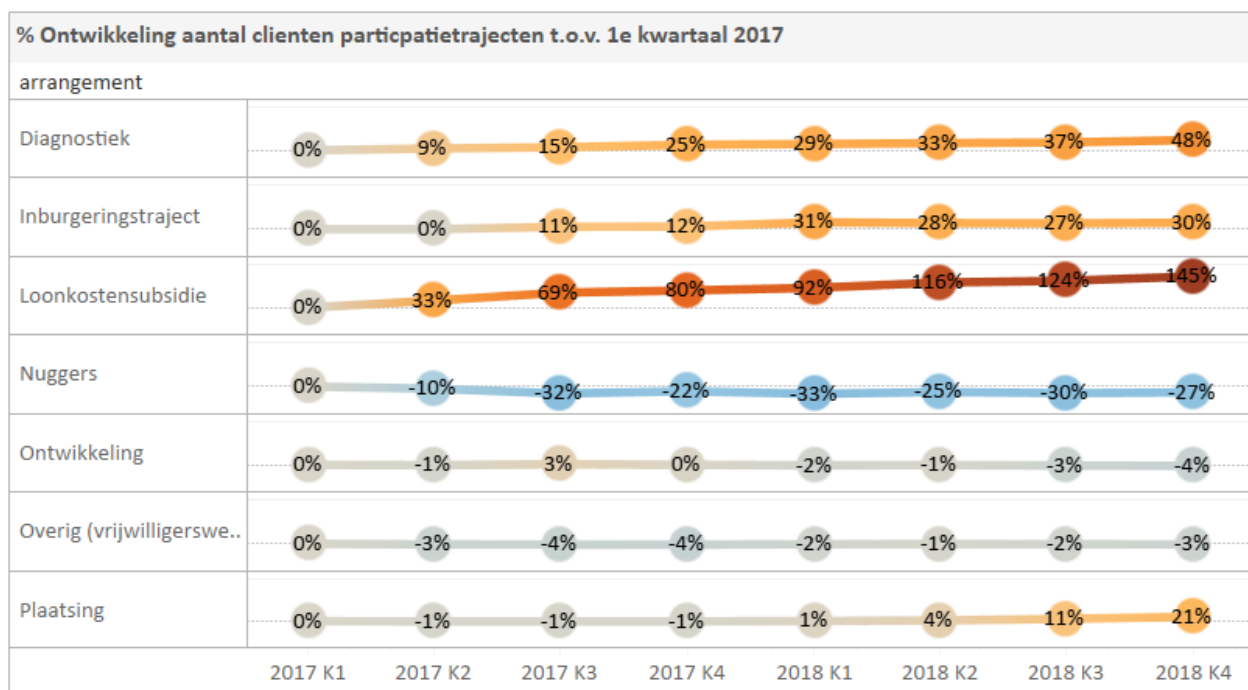
Toelichting:

- 4% van de cliënten heeft een arbeidsvermogen van 80-100% m.a.w. zij zijn redelijk snel naar de arbeidsmarkt te bemiddelen.
- 84% van het uitkeringsbestand heeft een arbeidsvermogen lager dan 50%. Hiervan is een deel (nog) niet direct richting arbeidsmarkt bemiddelbaar, maar wel met maatschappelijk zinvolle activiteiten bezig (zie ook paragraaf 5.4 vrijwilligerswerk). Een deel is ontwikkelbaar, zij het met zware interventies en pas op lange termijn.
- In de ontwikkeling van ons bestand zien we dat het aantal cliënten zonder enig arbeidsvermogen (0%) is afgenomen. De doorstroom naar categorie 1-30% is toegenomen.

Aan re-integratie wordt uitvoering gegeven door toepassing van het drieluik “diagnose-plaatsing-ontwikkeling”. Onderstaande tabellen geven inzicht hoe hier in 2017 en 2018 invulling aan is gegeven. Met de diagnose worden de mogelijkheden van de werkzoekende adequaat in beeld gebracht. Hiervoor worden allerlei instrumenten ingezet zoals de praktijkdiagnose, medische en arbeidsdeskundige diagnostiek. Plaatsingen gebeuren zoveel als mogelijk bij reguliere werkgevers middels ons werkgeverspunt Podium24. Maar ook door SZMH worden werkzoekenden geplaatst. In onderstaande tabellen zijn het totaal aantal plaatsingen opgenomen (1002) waarbij het aandeel van Podium24 apart is vermeld (643). Daar waar de weg naar de arbeidsmarkt nog een stap te ver is, wordt ingezet op plaatsing bij vrijwilligerswerk.

Gedurende het hele traject worden er ontwikkelingsinstrumenten (zoals scholing of sociale activering) ingezet om verdere stappen in de ontwikkeling te maken. Tot slot worden hieronder ook de niet-uitkeringsgerechtigden (Nuggers) en de WSW'ers gepresenteerd.

Aantal cliënten en % verdeling participatietrajecten					Podium 24		
arrangement	2017		2018		Participatie	Traject	Aantal trajecten
	aantal cliënten	% cliënten	aantal cliënten	% cliënten			
Diagnostiek	761	19%	956	23%	Diagnostiek	Beoordeling jobcoach	44
Inburgeringstraject	128	3%	176	4%		Loonwaardemetingen LKS	105
Loonkostensubsidie	99	2%	146	4%		Subtotaal	149
Nuggers	79	2%	68	2%	Plaatsing	Bemiddelingen Podium24	390
Ontwikkeling	1.105	28%	1.110	27%		Loonkostensubsidies	178
Overig (vrijwilligerswerk)	910	23%	931	23%		Uitstroombesubsidies	24
Plaatsing	878	22%	1.002	24%		VDL Nedcar	51
WSW	933	24%	860	21%		Subtotaal	643
Totaal	3.969	100%	4.095	100%	Totaal		792

Voetnoot:

In de totaaltabel zijn de unieke cliënten per regel opgenomen. De totalen per regel dienen niet verticaal opgeteld te worden. Immers, cliënten kunnen gedurende het jaar meerdere voorzieningen/arrangementen ontvangen hebben. Het totaal aantal cliënten onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke cliënten gedurende het jaar.

Toelichting:

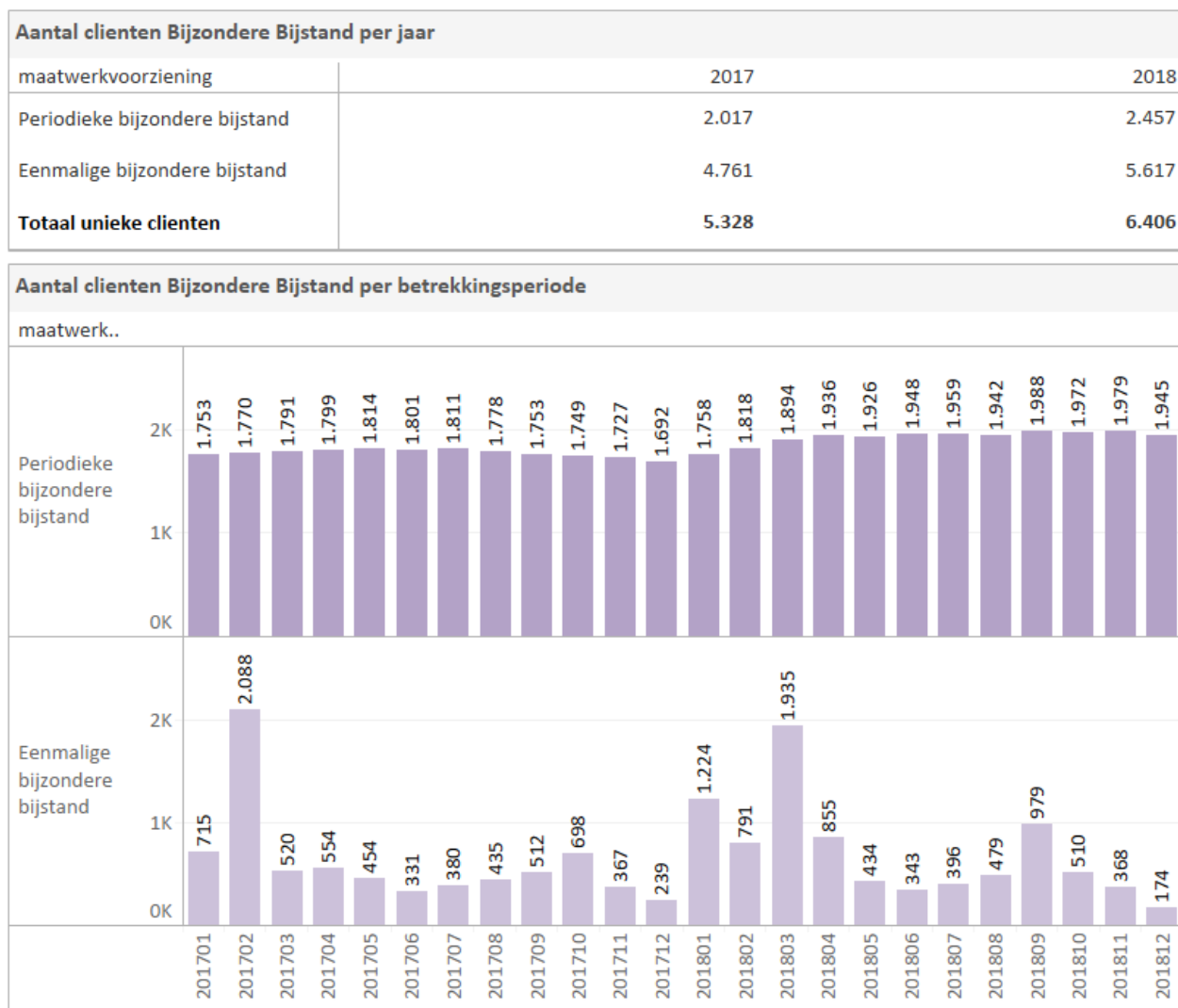
- In 2018 hebben circa 4.100 inwoners een re-integratie-instrument gevolgd. Ten opzichte van 2017 is dit een stijging hetgeen betekent dat meer inwoners door middel van een traject zijn geactiveerd. Dit is een bewust ingezette beleidslijn; ook de inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt doen mee.
- Er is de afgelopen periode geïnvesteerd in de diagnosefase teneinde een beter beeld van de inwoner te krijgen alvorens interventies in te zetten. Hiermee wordt beoogd dat doelbewuster en afgewogener aan een traject wordt deelgenomen. Een traject dat beter bij de deelnemer aansluit zal uiteindelijk resulteren in een hogere effectiviteit.
- Het aantal plaatsingen bij werkgevers is gestegen; bij een licht dalend bestand is het aantal plaatsingen gestegen van 878 naar 1.002. Het overgrote deel van de plaatsingen, 643, komt voor rekening van het werkgeversservicepunt Podium 24.

6.5 Bijzondere Bijstand

In 2018 hebben 6.406 unieke cliënten bijzondere bijstand ontvangen.

5.617 cliënten hebben incidentele bijzondere bijstand ontvangen en 2.457 cliënten periodieke bijzondere bijstand.

Een groot deel van de verstrekte periodieke bijzondere bijstand heeft betrekking op kosten verbonden aan bewindvoering. Een tweede grote post is de bijzondere bijstand voor jongeren <21 jaar, deze betreft vooral ondersteuning aan alleenstaande minderjarige statushouders. Een derde grote post betreft de individuele inkomenstoelage voor degenen die meer dan 3 jaar in de bijstand zitten.

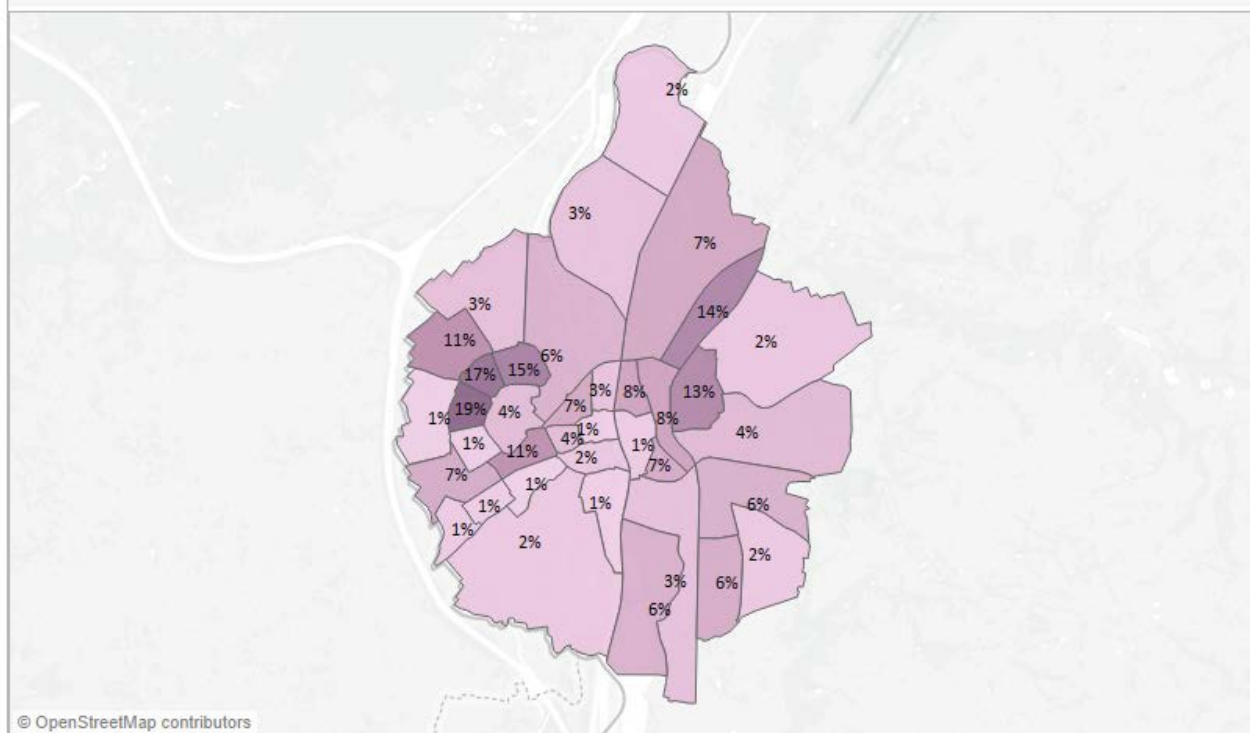

Voetnoot:

In de totaal tabel zijn de unieke cliënten per regel opgenomen. De totalen per regel dienen niet verticaal opgeteld te worden. Immers, cliënten kunnen gedurende het jaar meerdere voorzieningen/arrangementen ontvangen hebben. Het totaal aantal cliënten onderaan de tabel (vet gedrukt) is het totaal aantal unieke cliënten gedurende het jaar.

% 18 jarigen en ouder met Bijzondere Bijstand			% inwoners per leeftijdscategorie met Bijzondere Bijstand				
gemeente	2017	2018	2018				
Maastricht	5,0%	6,0%	% cliënten 18 t/m 22 jaar	2,2%			
			% cliënten 23 t/m 44 jaar	6,1%			
			% cliënten 45 t/m 66 jaar	9,0%			
			% cliënten 67 t/m 74 jaar	3,9%			
			% cliënten 75 t/m 84 jaar	4,0%			
			% cliënten 85 en ouder	3,3%			

% 18 jarigen en ouder met Bijzondere Bijstand per wijk

Toelichting:

- Circa 6 % van de inwoners van 18 jaar en ouder maakt gebruik van de bijzondere bijstand. In de buurten Nazareth, Caberg, Malpertuis en Pottenberg is dit hoger (tussen de 14 % en 19 %).

6.6 Cliënttevredenheid, klachten, bezwaar en beroep

Cliënttevredenheid

In 2017 is door BMC een onderzoek gedaan naar de beleving van cliënten vallend onder de doelgroep van de Participatiewet. De referentiegroep was het gemiddelde van 5.398 cliënten uit 20 Nederlandse gemeenten. Het overall cijfer specifiek voor de gemeente Maastricht bedraagt 7,5; het gemiddelde van de referentiegroep bedroeg 7,3.

Bij Participatie is in 2018 249x bezwaar en 74x beroep aangetekend. Vergeleken met het aantal inwoners met een voorziening Participatiewet (2017: 8.240, 2018: 8.596), is dit zeer gering: afgerond 3% bezwaarschriften en 1% beroepszaken. Het aantal klachten bedraagt 26 waarvan er 21 met bemiddeling zijn opgelost.

aantal bezwaarschriften Participatiewet	Totaal 2017	%	Totaal 2018	%
Ingetrokken	52	19%	53	21%
Niet ontvankelijk	18	6%	37	15%
Ongegrond	120	43%	101	41%
Deels gegrond	34	12%	10	4%
Gegrond	53	19%	48	19%
Totaal	277	100%	249	100%

aantal beroepszaken Participatiewet	Totaal 2017	%	Totaal 2018	%
Ingetrokken	15	19%	8	11%
Niet ontvankelijk	0	0%	3	4%
Ongegrond	48	62%	56	76%
Deels gegrond	3	4%	0	0%
Gegrond	11	14%	7	9%
Totaal	77	100%	74	100%

Klachten Participatiewet	Klachten 2017	Klachten 2018
Ingetrokken klachten	0	3
Na bemiddeling afgezien van verdere behandeling	26	21
Niet in behandeling genomen	1	2
Ongegrond	3	0
Deels gegrond	1	0
Gegrond	0	0
Totaal	31	26

6.7 Financiën Participatiewet

Het totaalbudget voor de uitvoering van de participatiewet (excl. bijzondere bijstand) bedraagt € 82,8.

Jaarbedragen in mln.	Realisatie 2017	Prognose 2018	Realisatie 2018
Participatie I-deel	54,1	53,8	54,2
Begroting Participatie I-deel	61,0	53,5	55,5
Resultaat Participatie I-deel	6,9	-0,3	1,3

Jaarbedragen in mln.	Realisatie 2017	Prognose 2018	Realisatie 2018
Participatie W-deel	28,2	26,9	27,3
Begroting Participatie W-deel	27,8	26,9	27,4
Resultaat Participatie W-deel	-0,4	-	0,0

Jaarbedragen in mln.	Realisatie 2017	Prognose 2018	Realisatie 2018
Participatie totaal	82,3	80,7	81,5
Begroting Participatie totaal	88,8	80,4	82,8
Resultaat Participatie totaal	6,5	-0,3	1,3

Ten opzichte van de begroting 2018 is een positief resultaat gerealiseerd van € 1,3 mln, dit resultaat wordt evenals het verschil ten opzichte van de prognose veroorzaakt doordat de inkomsten ca. € 2,0 mln hoger zijn uitgevallen dan initieel begroot.

7. Schuldhulpverlening

7.1 Gebruik schuldhulpverlening

Onderstaande tabel toont het totale aantal burgers met een schuldhulpverleningstraject in 2017 en 2018. Dit aantal is ten opzichte van 2017 met 4% toegenomen.

Aantal cliënten Schuldhelpverlening per type traject		
Schuldhelptraject	2017	2018
Aanmelding	619	620
Aanmelding BSBW	57	55
Analyseren en plannen	576	629
Duurzame financiële ondersteuning	256	371
Financiële stabilisatie	95	17
Inkomensbeheer licht	785	745
Inkomensbeheer midden	59	65
Inkomensbeheer zwaar	92	108
Kredietverlening	757	788
Lichte financiële ondersteuning	133	226
Preventie	89	69
Schulden oplossen	346	431
Schuldregeling	648	684
WGS	245	39
Schuldhelp overig	201	242
totaal unieke cliënten	2.361	2.466

De wijken Pottenberg, Malpertuis, Caberg, Nazareth en Wittevrouwenveld kennen het hoogste aantal inwoners (18-plussers) met schuldhulpverlening (tussen de 7% en de 5%). Hierin is geen verandering opgetreden ten opzichte van 2017.

